

Sorszám: VII./

Tárgy:	Mezőberény Város Önkormányzatának Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója
Előterjesztő:	Debreczeni Gábor ÜJKEB elnök Gulyásné dr. Sáli Henrietta aljegyző
Készítette:	Gulyásné dr. Sáli Henrietta aljegyző
Véleményező Bizottság:	Humánügyi Bizottság Ügyrendi, Jogi, Közbiztonsági és Esélyegyenlőségi Bizottság Pénzügyi, Gazdasági Bizottság
Melléklet:	Mezőberény Város Önkormányzatának Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója 2020.
Tervezett döntés:	1 db határozat
Döntés:	Egyszerű többségi, nyílt szavazással

ELŐTERJESZTÉS
Mezőberény Város Önkormányzati Képviselő-testülete
2020. október 26-i ülésére

Tisztelt Képviselő-testület!

A szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) 92.§ (3) bekezdése értelmében Mezőberény, mint legalább kétezer lakosú települési önkormányzat a településen élő szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása érdekében - jogszabályban meghatározottak szerint - szolgáltatástervezési koncepciót köteles készíteni, melynek Mezőberény Város Önkormányzata 2007. évben eleget tett, és legutóbb 2015-ben felülvizsgált.

Az Szt. 58/B.§ (2) bekezdése alapján Mezőberény Város Önkormányzati Képviselő-testülete a szociális szolgáltatástervezési koncepcióban meghatározott feladatok megvalósulásának, végrehajtásának figyelemmel kísérése céljából Szociálpolitikai Kerekasztalt hozott létre.

A Szociálpolitikai Kerekasztal évente legalább egy alkalommal ülést tart. 2019. évben erre az ülésre a Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció 2020. évre tervezett felülvizsgálatára történő felkészülés jegyében került sor. Sajnos a Kerekasztal ülésén a tagok többsége nem tudott részt venni, azonban az előzetes egyeztetés, problémafelvetés tekintetében ez a megbeszélés mindenképpen hasznosnak bizonyult.

A Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció felülvizsgálata érdekében kiküldésre került a helyi szociális feladatellátásban részt vevő szervezetek részére egy-egy kérdőív, melyet a többségük 2020. elején visszajuttatott részünkre.

A Koncepció felülvizsgálatára és a javasolt tervezet Képviselő-testület elé terjesztésére eredetileg a 2020. májusi Képviselő-testületi ülésen került volna sor, de a 2020 márciusában kihirdetett veszélyhelyzet miatt ez a feladat halasztásra került.

A nyár során már lehetőség volt a Konceptió teljes felülvizsgálatára, majd szeptember hónapban és október elején az elkészült tervezet véleményeztetésére, mely folyamat lezárásaként a Szociálpolitikai Kerekasztal 2020. október 14-én tartott ülésén a – jelen előterjesztéshez mellékelt – tervezetet immár végleges formában jóváhagyta és az előkészítő véleményezési folyamatot lezárta.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az előterjesztés megtárgyalását követően fogadja el az alábbi határozati javaslatot.

Határozati javaslat:

Mezőberény Város Önkormányzati Képviselő-testülete – a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 92.§ (3) bekezdése alapján – Mezőberény Város Önkormányzatának 2020. évi felülvizsgált és aktualizált Szociális Szolgáltatástervezési Konceptióját az előterjesztéshez mellékelt formában elfogadja.

Felelős: Siklósi István polgármester

Debreczeni Gábor ÜJKEB elnök

Határidő: értelem szerint

Mezőberény, 2020. október 15.

Gulyásné dr. Sáli Henrietta
aljegyző

Mezőberény Város Önkormányzatának Szociális Szolgáltatástervezési Kon koncepciója

2020.

Tartalom

Tartalomjegyzék

Tartalom.....	2
I. Bevezetés.....	3
I.1. Koncepció célja, feladata	3
I.2. Jogszabályi háttér	4
I.3. Mezőberény város szociális helyzetképe.....	6
I.3.1. Gazdasági háttér	6
I.3.2. Demográfiai jellemzők	7
I.3.3. A népesség gazdasági aktivitása	10
I.3.4. Egészségi állapot	12
II. Mezőberény Város szociális és gyermekvédelmi feladatellátásának intézményi struktúrája, ellátási kötelezettség teljesítése.....	13
III. Szociális szervezetrendszer bemutatása	17
III.1. Személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások	17
III.1.1. Szociális alapszolgáltatások	17
III.1.2. Szociális szakosított ellátások	32
III.1.3. Egyéb szociális szolgáltatások.....	35
III.2. Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások.....	36
IV. Gyermekvédelmi szervezetrendszer bemutatása	38
IV.1. Helyi természetbeni ellátások	38
IV.2. Gyermekjóléti szolgáltatás	39
IV.3. Bölcsőde	42
IV.4. Helyettes szülői hálózat.....	43
V. A szolgáltatások működésének fejlesztésének lehetőségei, irányai, intézményi szintű feladatai, az együttműködési keretei	44
V.1. Szolgáltatások működésének fejlesztésének lehetőségei, irányai, intézményi szintű feladatai	44
V.2. Megvalósult fejlesztések, programok, pozitív irányok – együttműködés	47
VI. ÖSSZEGZÉS – ZÁRÓ GONDOLATOK.....	53

I. Bevezetés

A szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) 92.§ (3) bekezdése értelmében Mezőberény, mint legalább kétezer lakosú települési önkormányzat a településen élő szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása érdekében - jogszabályban meghatározottak szerint - szolgáltatástervezési koncepciót köteles készíteni, melynek Mezőberény Város Önkormányzata 2007. évben eleget tett, és legutóbb 2015-ben felülvizsgált.

Az Szt. 58/B.§ (2) bekezdése alapján Mezőberény Város Önkormányzati Képviselő-testülete a szociális szolgáltatástervezési koncepcióban meghatározott feladatok megvalósulásának, végrehajtásának figyelemmel kísérése céljából Szociálpolitikai Kerekasztalt hozott létre.

A Szociálpolitikai Kerekasztal évente legalább egy alkalommal ülést tart. 2019. évben erre az ülésre a Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció 2020. évre tervezett felülvizsgálatára történő felkészülés jegyében került sor. Sajnos a Kerekasztal ülésén a tagok többsége nem tudott részt venni, azonban az előzetes egyeztetés, problémafelvetés tekintetében ez a megbeszélés mindenképpen hasznosnak bizonyult.

A Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció felülvizsgálata érdekében kiküldésre került a helyi szociális feladatellátásban részt vevő szervezetek részére egy-egy kérdőív, melyet a többségük 2020. elején visszajuttatott részünkre, amit ezúton is köszönünk.

I.1. Koncepció célja, feladata

A szolgáltatástervezési koncepció célja:

- a szükségletek oldaláról közelítve meghatározni a szociális szolgáltatások fejlesztésének alapelveit, irányait, céljait,
- elősegíteni a jogszabályok által szabályozott szociális és gyermekvédelmi intézmények magas szintű, szükségletekhez igazodó feladatainak ellátását,
- elérhetővé tenni a város minden lakója számára a szociális biztonságot garantáló szolgáltatások, ellátási formák,
- biztosítani, hogy a meglévő ellátórendszer erősségeit és eredményeit megőrizve, a minőségi szolgáltatásért való elkötelezettség mellett feleljen meg a szakmai kihívásoknak,
- biztosítani azt, hogy a szociális ellátórendszer eredményesen, hatékony formában nyújtson szolgáltatásokat.

A szolgáltatástervezési koncepció feladata:

- értéktételező, hatékony helyi szociálpolitika kialakításának, formálódásának elősegítése,
- információ nyújtása egyéb fejlesztési koncepciók, tervek kidolgozásához és megvalósításához,

- információ biztosítása a különböző szolgáltatást igénylők részére, illetve a szolgáltató intézmények, szervezetek számára,
- a koncepcióban szereplő adatok, illetve a szociális szolgáltatásokat nyújtó intézmények javaslatai alapján az igényekhez legjobban igazodó szolgáltatási struktúra kialakítása és az aktuális szolgáltatások hatásos és hatékony fejlesztése.

A koncepció készítését törvény írja elő, de az egységes szemlélet, illetve az integrált intézmények működése szükségessé teszi, hogy a koncepcióban az önkormányzat gyermekjóléti szolgáltatásokkal kapcsolatos kötelezettségei és fejlesztési elképzelései is teret kapjanak. Szintén fontosnak tartottuk, hogy a helyi rendszer bemutatása körében az önkormányzati feladatellátás mellett megjelenítésre kerüljenek az egyházak, civil szervezetek által felvállalt szolgáltatások is.

Jelen Koncepció keretében bemutatásra kerül Mezőberény szociális helyzetképe, a helyben biztosított szociális ellátások, szolgáltatások, továbbá meghatározásra kerülnek a jövőbeli fejlesztési irányok, lehetőségek, valamint ismertetésre kerülnek – a kitöltött kérdőívek alapján – a szervezetek jó gyakorlatai, elért eredményei.

I.2. Jogszabályi háttér

A szociális szolgáltatásfejlesztési koncepció jogszabályi háttérének vizsgálatakor elsőként Magyarország Alaptörvényét (a továbbiakban: Alaptörvény) kell kiindulópontnak tekinteni.

Már az Alaptörvény kezdetén, a Nemzeti hitvallás cím alatt megjelenik, miszerint „Valljuk, hogy a polgárnak és az államnak közös célja a jó élet [...] kiteljesítése.” Ezt egészíti ki a XIX. cikk, mely négy bekezdésnyi terjedelemben foglalkozik a szociális ellátórendszer alkotmányos szabályainak meghatározásával:

„XIX.cikk

(1) Magyarország arra törekszik, hogy minden állampolgárának szociális biztonságot nyújtson. Anyaság, betegség, rokkantság, fogyatékoság, özvegység, árvaság és önhibáján kívül bekövetkezett munkanélküliség esetén minden magyar állampolgár törvényben meghatározott támogatásra jogosult.

(2) Magyarország a szociális biztonságot az (1) bekezdés szerinti és más rászorulóknak esetében a szociális intézmények és intézkedések rendszerével valósítja meg.

(3) Törvény a szociális intézkedések jellegét és mértékét a szociális intézkedést igénybe vevő személynek a közösség számára hasznos tevékenységéhez igazodóan is megállapíthatja.

(4) Magyarország az időskori megélhetés biztosítását a társadalmi szolidaritáson alapuló egységes állami nyugdíjrendszer fenntartásával és önkéntesen létrehozott társadalmi intézmények működésének lehetővé tételével segíti elő. Törvény az állami nyugdíjra való jogosultság feltételeit a nők fokozott védelmének követelményére tekintettel is megállapíthatja.”

[Magyarország Alaptörvénye, 2011. április 25.]

A szociális jogok tekintetében az Alkotmánybíróság a 25/2016.(XII.21.)AB határozatában is kifejtette, hogy ezen szociális jogok érvényesítése – amint a gazdasági és kulturális jogok tekintetében is –

alapvetően az állam gazdasági teljesítőképességétől függenek, az állam kötelezettségei elsősorban arra korlátozódnak, hogy egyrészt hozzon létre egy olyan intézményrendszert, amely útján az alkotmányos jogok érvényesülhetnek, másrészt pedig meg kell határoznia az intézményrendszer igénybevételeivel kapcsolatos jogosultságokat.

Amint az Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011.évi CLXXXIX. törvény preambulumban is megfogalmazásra került a helyi önkormányzatok az egységes állami szervezetrendszer részeként hozzájárulnak az Alaptörvényben foglalt államcélok megvalósításához, elősegítik a jogszabályi kötelezettségek teljesítését.

A szociális ellátások, szolgáltatások, valamint ezt kiegészítve a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ellátások rendszerét a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.), valamint a gyermekek védelméről és a gyámmügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) szabályozza.

Az Szt. 92.§ (3) bekezdése értelmében a legalább kétezer lakosú települési önkormányzat a településen élő szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása érdekében - jogszabályban meghatározottak szerint - szolgáltatástervezési koncepciót készít.

A szolgáltatástervezési koncepció tartalmára a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet 111/A.§ (1) bekezdése tartalmaz szabályozást. Nevezett jogszabályhely értelmében a koncepció tartalmazza különösen:

- a) a lakosságszám alakulását, a korösszetételt, a szolgáltatások iránti igényeket,
- b) az ellátási kötelezettség teljesítésének helyzetét, az ütemtervet a szolgáltatások biztosításáról,
- c) a szolgáltatások működtetési, finanszírozási, fejlesztési feladatait, az esetleges együttműködés kereteit,
- d) az egyes ellátotti csoportok, így az idősek, fogyatékos személyek, hajléktalan személyek, pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek sajátosságaihoz kapcsolódóan a speciális ellátási formák, szolgáltatások biztosításának szükségességét.

A koncepció készítését az Szt. írja elő, de az egységes szemlélet, illetve az integrált intézmények működése szükségessé teszi, hogy a koncepcióban az önkormányzat gyermekjóléti szolgáltatásokkal kapcsolatos kötelezettségei és fejlesztési elképzelései is teret kapjanak.

Az önkormányzati feladatellátást – mint a releváns jogszabályi hierarchia legalsó szintje – a következő önkormányzati rendeletek alapozzák meg:

- a pénzügyi és természetbeni szociális ellátásokról szóló 4/2015.(II.24.) önkormányzati rendelet,
- a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások helyi rendszeréről szóló 18/2008.(V.26.) MÖK sz. rendelet,
- a gyermekvédelem helyi rendszeréről szóló 20/2016.(V.31.) önkormányzati rendelet.

I.3. Mezőberény város szociális helyzetképe

I.3.1. Gazdasági háttér

Mezőberény a Dél-alföldi régióban, Békés megye középső részén a Békési járásban helyet foglaló kisváros, kistérség egyik meghatározó települése. Területe 118,53 km², népessége 10 254 fő, átlagos népsűrűsége pedig 86,51 fő/km² (KSH, 2020.).

Mezőberény gazdasági helyzete a 2008-ban kezdődő gazdasági válság idején megrendült. Jelentősen csökkent a foglalkoztatottság, ami a családok életkörülményeinek drasztikus romlásához vezetett. Növekedett a munkanélküliség, az emberek egy jelentős része kilátástalan helyzetbe került. A legnagyobb létszámot foglalkoztató cég 2009-ben felszámolta a mintegy 650 főt foglalkoztató vállalkozását.

Az elmúlt időszakban stabilizálódó gazdasági szerkezet jellemző a településre. A létesült új vállalkozások megerősödése jellemző, ami megfigyelhető a helyi iparűzési adóbevétel növekedéséből.

Mára a legnagyobb munkáltatónak számító önkormányzat mellett főként ipari és mezőgazdasági kis- és középvállalkozások biztosítanak munkahelyet a lakosság számára. Mezőberényben a regisztrált gazdasági szervezetek száma 1551, a regisztrált egyéni vállalkozóké 381, őstermelő 441.

Az iparűzési adóalapok változása, jól szemlélteti a helyben működő vállalkozások gazdasági erejét.

1. táblázat HIPA adóalapok változása

Adóév	Naptári év	Adóalap (Ft)	Előző évhez viszonyított eltérés (Ft)	Folyó évi előírás (Ft)	Előző évhez viszonyított eltérés (Ft)
2017.	2018.	12.958.615.205.-	+1.951.305.742.-	237.733.389.-	+32.971.589.-
2018.	2019.	14.512.700.522.-	+1.554.085.317.-	264.840.187.-	+27.106.798.-

Forrás: Mezőberényi Polgármesteri Hivatal Adócsoport adatszolgáltatása

A fenti adatokból kitűnik, hogy a 2019. évi adóalap 1,5 milliárd Ft-tal, míg az előírt iparűzési adó 27,1 millió Ft-tal emelkedett az előző évi adó összegéhez viszonyítva.

A rendszerváltás óta a város folyamatosan erőfeszítéseket tesz a munkahelyek megteremtéséhez kapcsolódó beruházások mellett a hátrányos helyzetű rétegek lakhatási körülményeinek javítása és a szociális ellátórendszere fejlesztése területén.

Mezőberény közlekedési helyzete kedvező, mivel a városban megáll a Budapest– Békéscsaba– Lökösháza vonalon közlekedő minden hazai és számos nemzetközi szerelvény.

A közúti kapcsolatrendszer is jónak mondható, hiszen a 47-es, a 46-os, valamint a 470-es főközlekedési utak Mezőberényben keresztezik egymást.

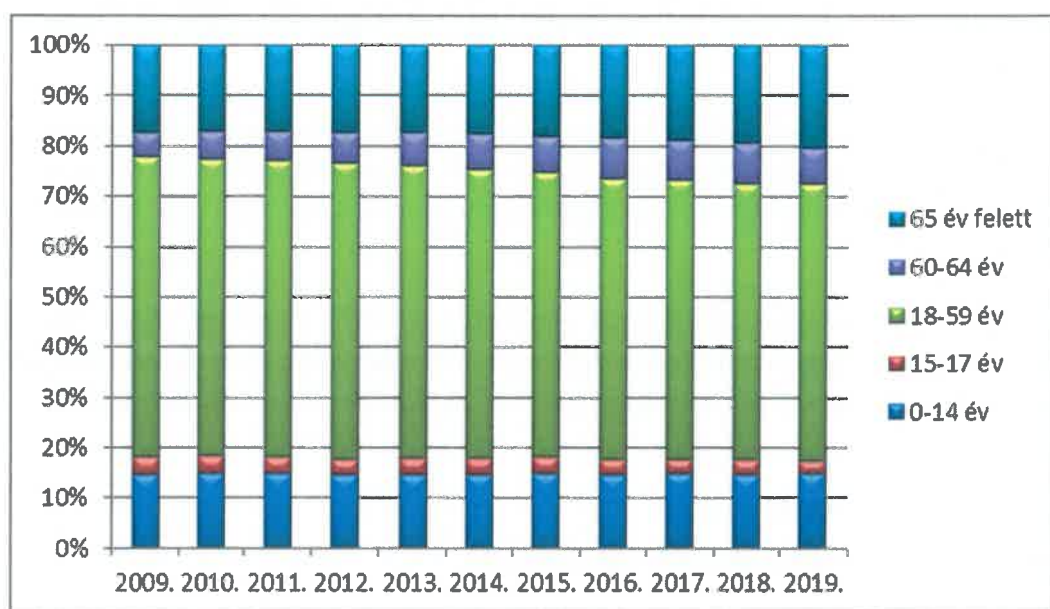

A tömegközlekedési kapcsolatok közül Békéscsaba, Békés (járási központ), Körösladány közvetlen járatokkal hét közben jól elérhető, békéscsabai átszállással elfogadható sűrűségű a járatszám Gyula irányába is.

I.3.2. Demográfiai jellemzők

Mezőberény lakosságszámának vizsgálatakor szembetűnik a népességszám folyamatos és egyenletes csökkenése. A város lélekszáma 1970 és 2020 között 12 891 főről 10 254 főre, összesen 2637 fővel csökkent. Amennyiben csak az elmúlt tíz év adatait figyeljük meg az 1. ábrán, akkor a vizsgált időszakban 2009. év állandó lakosságszámához viszonyítva a fogyatkozás 10 év alatt, 685 fővel 6 %-os.

1. ábra Állandó népesség számának változása, korösszetétele (2009-2019.)

Forrás: TeIR/KSH-TSTAR adatok alapján saját szerkesztés

A gyermek- és fiatalkorú lakosság egyre szűkülő arányt képez a lakosság összetételében, 2009 és 2019. között 18%-ról 17%-ra csökkent a 0-17 éves korosztály részaránya. Az idős, legalább 65 éves korosztályhoz tartozók létszáma emelkedő tendenciát mutatva ugyan ebben az időszakban 17 %-ról 20 %-ra változott.

2. táblázat A népesség korösszetételének változása (2009-2019.)

Év	Népesség száma (fő)	0-17 év	18-64 év	65 évtől
2009	10 939	18,2%	64,5 %	17,3 %
2010	10 911	18,2 %	64,7 %	17,1 %
2011	10 817	18 %	64,7 %	17,2 %
2012	10 756	17,6 %	65,1 %	17,4 %
2013	10 751	17,8 %	64,7 %	17,5 %
2014	10 647	17,9 %	64,5 %	17,7 %
2015	10 541	18,1 %	64 %	18 %
2016	10 424	17,6 %	64 %	18,3 %
2017	10 354	17,7 %	63,5 %	18,8 %
2018	10 280	17,6 %	62,9 %	19,5 %
2019	10254	17,4 %	62,3 %	20,3 %

Forrás: TeIR/KSH-TSTAR adatok alapján saját szerkesztés

Az élveszületések számában ingadozások mutatkoznak. A 2013. év kiemelkedő jelentőségű volt e tekintetben, hiszen 122 gyermek látta meg a napvilágot. Azt ezt követő évben mélypontra zuhant az értéke a 76 élveszületési számmal, de 2011-ben és 2012-ben sem érte el a többi évre jellemzően 100 feletti lélekszámot. (2. sz. táblázat)

3. táblázat Élveszületések száma (2009-2019.)

Év	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Fő	102	103	88	82	122	76	95	80	101	73	85

Forrás: Védőnői Szolgálat

Az alábbi diagramok jól szemléltetik, hogy Mezőberény népességének csökkenésében döntően a természetes fogyás játszik szerepet.

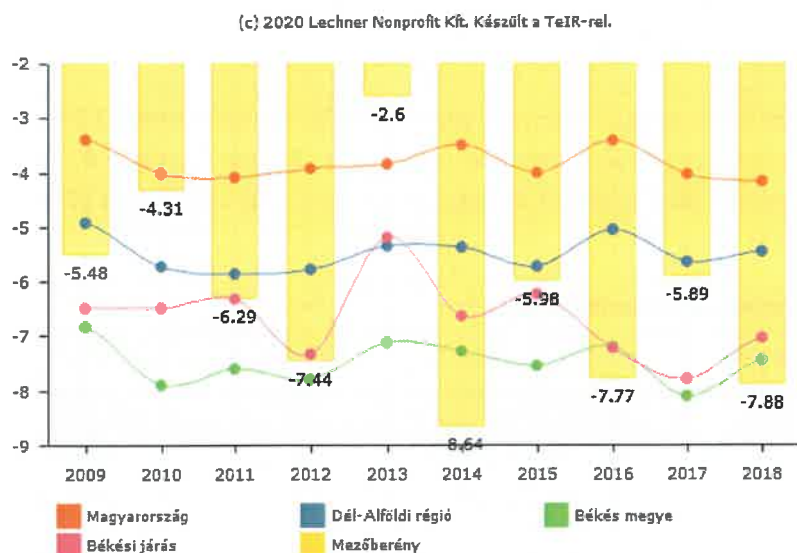
A halálozások száma a vizsgált időszak mindegyikében jóval meghaladta a születések számát. Az élve születések és a halálozások különbözete a 2014. évben kiugróan magas volt, a 172 fő elhunyttal szemben mindössze 76 fő született.

A természetes fogyás 2013-ban ezer lakosra vetítve -2,6‰ volt, ami a kimagasló születésszámnak köszönhetően ebben az évben jóval kedvezőbben alakult mind a járási (-5,2‰), mind a megyei (-7,1‰) értékeknél, de kisebb mértékű volt a Dél-Alföldön (-5,3‰) és az országban mértéknél is (-3,8‰).

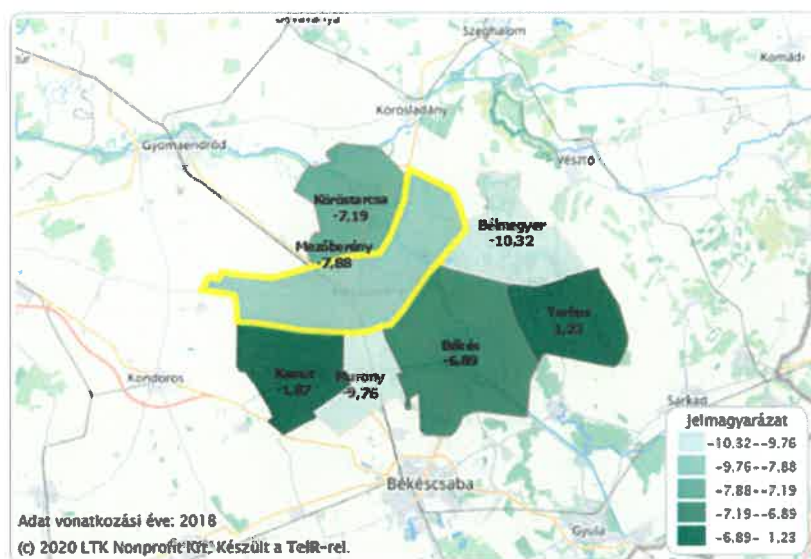
A vándorlási különbözet értékeinek vizsgálatánál elmondhatjuk, hogy mindössze három kiugró értéket figyelhetünk meg, 2011-ben, 2015-ben és 2017-ben. 2010-ben és 2013-ban pozitív értékeket láthatunk, ami egyedülálló a vizsgált térségben, illetve 2018.évben is minimális mértékű az elvándorlás.

2. ábra Természetes szaporodás, fogyás (ezrelék)

Az élveszületések és a halálozások különbözete ezer lakosra vetítve.

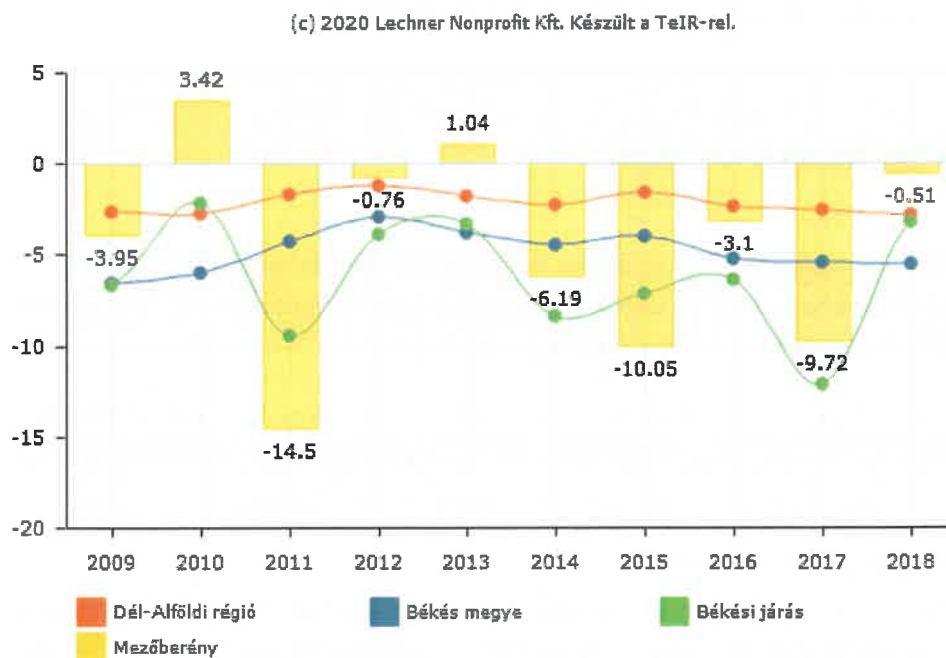
Az élve születések és a halálozások különbözete ezer lakosra vetítve Mezőberényben és a környező településeken 2018. évben.

Forrás: TeIR – Helyzet-Tér-Kép, Lechner Nonprofit Kft.

3. ábra Vándorlási egyenleg (ezrelék)

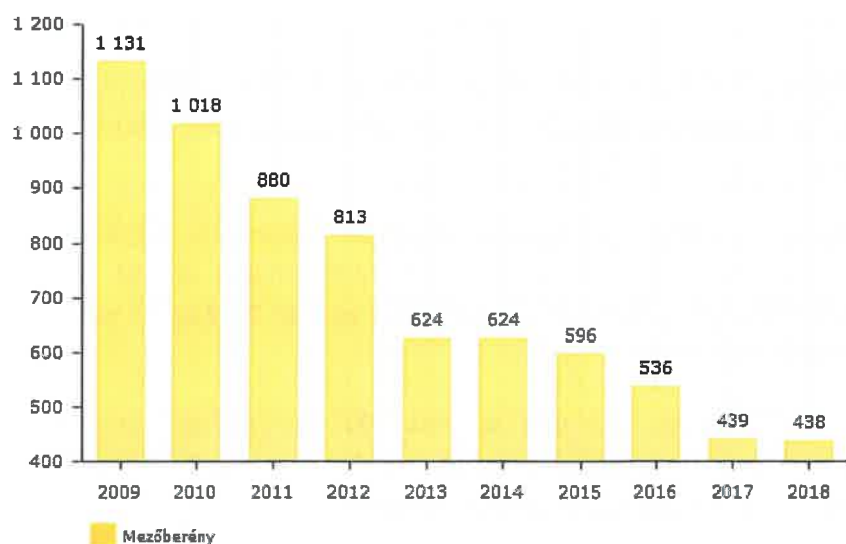
Vándorlási különbözet az adott közigazgatási egységbe állandó vagy ideiglenes jelleggel bejelentkezők és az onnan másik közigazgatási egységbe állandó vagy ideiglenes jelleggel bejelentkezők számának különbözete ezer lakosra vetítve.

Vándorlási különbözet az adott közigazgatási egységbe állandó vagy ideiglenes jelleggel bejelentkezők és az onnan másik közigazgatási egységbe állandó vagy ideiglenes jelleggel bejelentkezők számának különbözete ezer lakosra vetítve Mezőberényben és a környező településeken 2018. évben.

{c} 2020 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

Mezőberény esetében a 2009-2018-as időintervallumot vizsgálva a regisztrált munkanélküliek száma fokozatosan és jelentősen csökkent. A fenti ábra még nem mutatja, de rendelkezünk adatokkal az utóbbi két évben is (az alábbiakban külön táblázatban bemutatva), melyben sajnos látszik, hogy a folyamatos csökkenő tendenciát a 2020-ban megjelent új koronavírus okozta veszélyhelyzet gazdasági hatása jelentősen megtörte.

Míg 2020. januárjában még 441 nyilvántartott álláskeresőről láthatunk adatot, addig 2020. júniusában már 564 főre emelkedett a vizsgált létszám. Jelenleg még nem rendelkezünk, és nem is rendelkezhetünk információval a várható gazdasági folyamatokról, illetve azok hatásáról, de jelentősége miatt mindenképpen célszerűnek tartottuk az aktuális helyzet kiemelését.

4. táblázat Nyilvántartott álláskeresők száma Mezőberényben 2019-2020.

Mezőberény	Nyilvántartott össz. fő	Foly.nyilv. hossz>365 nap	Járadék tip.ell. fő	Segély tip. ell. fő	FHT, RSZS fő	Munkav. korú népes. fő*	Relatív mutató ** %	Arányszám ***
2019.01.	476	118	73	47	130	6888	6,91	1,82
2020.01.	441	126	83	49	120	6376	6,92	1,79
2020.06.	564	134	113	64	137	6376	8,85	1,52
2020.07.	552	139	80	70	137	6376	8,66	1,53

*Munkav. korú népes.fő – a KSH népszámlálási ill. népességnyelvántartási adatai az előző év január 1-i állapot szerint (15-64 éves férfiak és nők száma)

**Relatív mutató – a nyilvántartott álláskeresők a munkavállalási korú népesség %-ában

***Arányszám – a relatív mutatónak az országos relatív mutatóhoz viszonyított aránya

Forrás: KSH Idősoros mutató a nyilvántartott álláskeresők számáról a tartózkodási helyük szerint, településenként

I.3.4. Egészségi állapot

Mind a születéskor, mind pedig a különböző életkorokban várható élettartam jelentős javuláson ment keresztül az elmúlt évtizedekben köszönhetően az életkörülmények javulásának, az egészségügyi ellátás, és a közegészségügy fejlődésének.

Hazánkban a népesség fogyása felerősíti a demográfiai öregedés folyamatát. Nő a népesség átlagéletkora és az időskorú népesség aránya, miközben a fiatal korcsoport aránya csökken a népességben. 2001-ben a férfiak átlagos életkora 37,1, a nők 41,1 év volt. 2017-re 3,1 évvel nőtt a férfiak, illetve 3,3 évvel a nők átlagos kora.

A 65 év felettiek száma 1,54 milliőról 1,83 millióra nőtt 2001-ről 2017-re. Ugyanakkor a gyermekkorúak aránya 16,6%-ról 14,5%-ra csökkent, miközben az idősek aránya 15,1%-ról 18,7%-ra nőtt. 2005 óta a 65 év felettiek aránya meghaladja a gyermekkorúakét.

A születések száma 1998 óta kevesebb, mint 100 ezer, 2011-ben 90 ezer alá esett, majd 2014 óta ismét meghaladja a 90 ezret.

A halálozások száma csökkenő tendenciát követ, annak ellenére, hogy az idősek aránya meredeken emelkedik a születéskor várható élettartam növekedésének köszönhetően (2001 óta a férfiak várható élettartama több mint 4 évvel, a nőké szűk 3 évvel nőtt).

Mezőberény egyelőre nem követi az országos adatokat, itt az értékek meglehetősen ingadozást mutatnak.

5. táblázat Elhunytak száma Mezőberényben

	2016.	2017.	2018.	2019.
Elhunytak száma	151 fő	171 fő	155 fő	170 fő

Forrás: Mezőberény Város Anyakönyvezetője adatszolgáltatása

A halálozás egyik speciális esete a csecsemőhalálozás, mint demográfiai mutató, az 1 éven alul elhunyt csecsemők száma az élve születés ezrelékében mérve. A csecsemőhalandósági rátát alkalmasnak tartják a népesség- és gazdaságtudományi szakemberek egy-egy terület fejlettségi szintjének értékelésére (HDI – Human Development Index részeként).

Mezőberényben 2011 és 2013 között, 2015-ben és 2018-2019-ben csecsemőhalandóság nem fordult elő, mely a hatékony egészségügyi, szociális és gyermekvédelmi alapszolgáltatások megfelelő színvonalú prevenciók tevékenységére utalhat és jelezheti a település kedvező fejlettségi szintjét. 2010-ben és 2011-ben, 2016-2017-ben 1-1 csecsemő halt meg.

A koraszülések arányszámait tekintve meglehetősen változó képet láthatunk, itt már nehéz általános, a változásra vonatkozó tendenciát felállítani. Alapvetően elmondható, hogy a szociálisan hátrányos helyzetű családokban nagyobb a kockázata a koraszülésnek, melynek oka lehet a hiányos táplálkozás, a dohányzás, iskolázatlanság, életvitelszerűen helytelen életmód. A koraszülött csecsemőt nevelő családoknak több egészségügyi és szociális szolgáltatásra lesz szüksége. Az egészségügyi kockázat mellett a babák fejlődésükben elmaradnak, az ellátórendszerrel fokozottabb odafigyelést, korai fejlesztést igényelnek.

6. táblázat Születésre vonatkozó statisztikai adatok Mezőberényben

	2015	2016	2017	2018	2019
Élve születés	95	80	101	73	85
Csecsemőhalálozás	0	1	1	0	0
Halva születés	0	1	0	1	0
Koraszületés	2	6	8	2	3

Forrás: Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálat Védőnői Szolgálat adatszolgáltatása

II. Mezőberény Város szociális és gyermekvédelmi feladatellátásának intézményi struktúrája, ellátási kötelezettség teljesítése

Az Szt. 86.§-a értelmében a szociális alapszolgáltatások közül Mezőberény Város Önkormányzata köteles biztosítani a családsegítést, étkeztetést, házi segítségnyújtást, valamint a nappali ellátást.

Mezőberényben a szociális feladatellátás több pilléren nyugszik. Az önkormányzat a Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálat intézményén keresztül a kötelezőn túl, önként vállalt szociális feladatokat is ellát, illetve jelentős szerepet töltenek be az egyházak, valamint a civil szervezetek is a szociális ellátások biztosításában.

Az önkormányzat a szociális ellátórendszer keretében 2020. évben az alábbi szolgáltatásokat, ellátásokat biztosítja:

- I. Személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások (a Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálat keretében)
  - I.1. Szociális alapszolgáltatások
    - tanyagondnoki szolgálat
    - étkeztetés
    - házi segítségnyújtás
    - jelzőrendszeres házi segítségnyújtás
    - támogató szolgáltatás
    - idősek nappali ellátása
  - I.2. Szociális szakosított ellátások
    - idősek bentlakásos intézménye
- II. Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások (polgármesteri, átruházott hatáskörben)
  - települési támogatás
    - i. lakhatási célú települési támogatás
    - ii. ápolási célú települési támogatás
  - rendkívüli települési támogatás
  - köztemetés költségének megtérítése alóli mentesség
  - egyéb szociális támogatás
    - i. felsőoktatási intézményben tanulók támogatása
    - ii. temetési kölcsön
    - iii. strandbérlet támogatás
    - iv. iskolakezdési támogatás

A Gyvt. 15.§-a határozza meg a gyermekek védelmének rendszerét, melyből a 94.§ alapján Mezőberény Város Önkormányzatának kötelező feladatát képezi - a gyermekek esélynövelő szolgáltatásainak kivételével – a gyermekjóléti alapellátások biztosítása.

A 94.§ értelmében a települési önkormányzat feladata a gyermekek védelme helyi ellátó rendszerének kiépítése és működtetése, a területén lakó gyermekek ellátásának megszervezése.

Az önkormányzat a gyermekvédelem helyi rendszere keretében 2020. évben az alábbi ellátásokat biztosítja:

1. természetbeni ellátások:
  - aa) a gyermekintézmények étkezési térítésének közvetlenül az intézmények által kezdeményezett és javasolt díjkedvezményének megállapítása
  - ab) helyközi járatú autóbusz helyi közlekedésre vonatkozó tanulóbérletének támogatása
2. személyes gondoskodást nyújtó ellátások:
  - ba) család és gyermekjóléti szolgálat működtetése,
  - bb) gyermekek napközbeni ellátása (bölcsőde),
  - bc) gyermekek átmeneti gondozása helyettes szülői hálózatban.

A szociális alapszolgáltatásokat végignézve – a koncepció 2015. évi felülvizsgálati dátumát kiindulópontnak tekintve – több változás is történt az ellátásokban.

2016 májusától – az addig önkormányzati működtetésben megvalósuló – tanyagondnoki szolgálat feladatellátása átkerült a Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálathoz, majd 2018. január elsejével a házi segítségnyújtás és az idősek nappali ellátása feladatok területi ellátása kiterjesztésre került Kamut és Bélmegyer községekre.

Szintén változás történt az egyes szociális alapon nyújtható támogatások tekintetében, ahol 2015. március 1. nappal lépett hatályba a települési támogatás, illetve rendkívüli települési támogatás intézményét is felvezető helyi – és az erre felhatalmazást adó törvényi – szabályozás.

Mezőberényben a szociális feladatellátás több pilléren nyugszik. Az önkormányzat a Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálat intézményén keresztül a kötelezőn túl, önként vállalt szociális feladatokat is ellát, illetve jelentős szerepet töltenek be az egyházak, valamint a civil szervezetek is a szociális ellátások biztosításában.

7. táblázat Helyi – önkormányzati, egyházi és civil szervezetek által biztosított – szociális és gyermekjóléti ellátórendszer Mezőberényben (Szolgáltató Nyilvántartás – Szociális Ágazati Portál – alapján)

	Ellátás típusa		Ellátást nyújtó megnevezése					
			Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálat	Mezőberényi II. kerületi Evangélikus Egyház	Mezőberényi Református Egyház	"Fogjunk össze" Közhasznú Egyesület	Mécses Egyesület	Körösfront Szociális Szolgáltató és Kereskedelmi Kft
Szociális alapszolgáltatások	Tanyagondnoki szolgálat		☺					
	Családsegítés		☺					
	Étkeztetés		☺	48 fh	116 fh		50 fh	
	Házi segítségnyújtás		60 fh	10 fh	30 fh			
	Otthoni szakápolás		☺					
	Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás		74 db kih.készülék					
	Nappali ellátás	Idősek	30 fh	50 fh	40 fh			
		Fogyatékkal élők			25 fh	25 fh	70 fh	
		Pszichiátriai betegek					60 fh	
Támogató Szolgálat		☺				☺		
Sz.	Idősek átmeneti otthona							
	Idősek Otthona		50 fh (Puskin u.) 52 fh (Juhász Gy. u.)		130 fh			

	Támogatott lakhatás	fogyatékos személyek részére					40 fh	
		pszichiátriai betegek részére					4 fh	
Egyéb szoc. szolg.	Fejlesztő foglalkoztatás						110 fh	110 fh
Gyermejjóléti	Gyermejjóléti Szolgáltatás		☺					
	Gyermekek napközbeni ellátása	Bölcsőde	56 fh.					
	Helyettes szülői hálózat		3 fh.					

	Az önkormányzat számára kötelező, jelenleg is biztosított szolgáltatás
	Önként vállalt feladatok
	Kötelező, jelenleg nem biztosított szolgáltatás
	Kizárólag egyházak, civil szervezetek által nyújtott szolgáltatás
☺	Biztosított szolgáltatás (a nyilvántartásban nincs felvezetve férőhelyszám)
fh.	Nyilvántartásban szereplő férőhelyek száma

A fenti táblázatból kitűnik, hogy Mezőberényben egy jól kiépített, sokszínű, pluralizált intézményrendszer nyújt védőhálót az ellátási szükséglettel megjelenő lakosságnak.

Megállapítható, hogy Mezőberényben az önkormányzat a kötelezően ellátandó feladatai közül az idősök átmeneti ellátásán kívül valamennyi szolgáltatást biztosítja. Önként vállalt feladataival pedig egyes ellátotti csoportok sajátosságaihoz kapcsolódó szükségletekhez igazodik.

Az idősök átmeneti elhelyezésének szüksége elenyésző esetben merült föl. A tartós férőhelyekre átmeneti időszakra felvett idősök a végleges elhelyezés igényével lépnek fel szinte valamennyi esetben. A hosszabbéletűségből adódóan a tartós bentlakásos elhelyezésre jelentkezik markáns szükséglet.

Amennyiben igény jelentkezik rá, lehetőség van néhány tartós férőhely átminősítése átmeneti férőhellyé.

A harmadik szektorhoz tartozó egyházi szervezetek kötelező önkormányzati feladatok felvállalásával lehetővé teszik az időskorúak számára, hogy a szolgáltatásokat lakóhelyeikhez közel vehessék igénybe. Az önként vállalt feladatok pedig elébe mennek a speciális lakossági szükségleteknek.

III. Szociális szervezetrendszer bemutatása

III.1. Személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások

III.1. 1. Szociális alapszolgáltatások

III.1.1.1. Tanyagondnoki szolgáltatás

A tanyagondnoki szolgáltatás célja a külterületi vagy egyéb belterületi, valamint a tanyasi lakott helyek intézményhiányból eredő hátrányainak enyhítése, az alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz, közszolgáltatásokhoz, valamint egyes alapszolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása, továbbá az egyéni, közösségi szintű szükségletek teljesítésének segítése. Ennek figyelembe vételével végzi a tanyagondnok a mindennapi munkáját.

A külterületen egyedül élő idős személyek a kialakult egészségi problémáik miatt leggyakrabban az alábbi tevékenységben kérnek segítséget: hólapátolás, vízfordás, favágás, hivatalos ügyek intézése, egészségügyi ellátáshoz való hozzájutás biztosítása, bevásárló utak szervezése személyszállítással, illetve kérésre bevásárlás. Napi szinten igény van kiskorú gyermekek óvodába, iskolába történő szállítására.

A tanyagondnok szervezésében évente tanyafórum megrendezésére kerül sor a külterületen élő lakosság számára.

2016. év májusában a tanyagondnoki szolgálat működtetése Mezőberény Város Önkormányzatától – a meglévő személyi és tárgyi feltételekkel – átkerült a Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálathoz.

A szolgálatot Mezőberényben egy fő tanyagondnok látja el, aki 2019. évben – a jogszabályi előírásoknak megfelelően – tanyagondnok képzést szerzett.

2019. évben a szolgáltatást igénybe vevők száma 40 fő volt, akiknek az életkori, illetve nemek szerinti megoszlását az alábbi táblázat mutatja.

8. táblázat Tanyagondnoki szolgálat szolgáltatásainak igénybevevői megoszlása 2019.

A szolgáltatást igénybe vevők életkori megoszlása	
0-15 év	7 fő
16-39 év	7 fő
40-49 év	2 fő
50-59 év	0
60-69 év	14 fő
70-79 év	7 fő
80 év felett	3 fő
A szolgáltatást igénybe vevők nemek szerinti megoszlása	
Férfiak aránya	35,5 %
Nők aránya	64,5 %

Forrás: Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálat

2018-ban a tanyagondnok térképvázlatot készített az Ókertben található ingatlanok elhelyezkedéséről azzal a céllal, hogy segítse a tűzoltók, a betegszállítók, és a mentősök célba érését.

A 2018. évi Tanyafejlesztési Program 1. (TP-1-2018) – a tanyák, valamint a tanyás térség megőrzését és fejlesztését célzó települési és térségi fejlesztések támogatására kiírt pályázaton Mezőberény Város Önkormányzata „A mezőberényi tanyagondnoki szolgálat fejlesztése” elnevezésű projekttel 1.958.186,- Ft-os támogatást nyert. A támogatási összegből megvásárlásra került eszközök a következők: elektromos betegemelő, emelő háló, hordozható nyomtató, notebook, notebook táska, rendezvényátor, hótakarító/fűnyírógép.

III.1.1.2. Családsegítés

A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.

Célja, hogy a szociális munka eszközeinek és módszereinek felhasználásával segítse az egyéneket, családokat, közösségi csoportokat életminőségének javítását, szociális környezetükhöz való alkalmazkodását, szükségleteik feltárását.

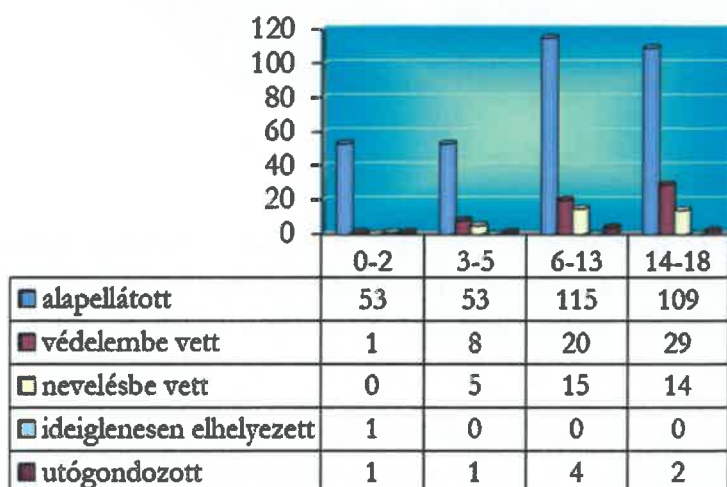
2016. január 1. napjától a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) rendelkezései szerint a gyermekjóléti szolgáltatás és a családsegítés teljes integrációja valósult meg, az ellátandó terület nagysága szerint differenciált szolgáltatástartalommal. A feladatok megosztásra kerültek a települések és a járások között. A települési önkormányzatok feladatkörében maradtak a lakóhely szintű minimumszolgáltatások, az általános segítő feladatok. Járási szintre, Békés város településéhez kerültek a hatósági feladatokhoz

kapcsolódó, gyermekek védelmére irányuló tevékenységek, valamint a speciális szolgáltatások biztosítása.

Mezőberény Város Önkormányzata kötelezően ellátandó feladatuként a család- és gyermekjóléti szolgáltatást integrált intézményén, a Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálaton keresztül biztosítja. Békés Járás ellátási területén a Család- és Gyermekjóléti Központ, a Békés Városi Szociális Szolgáltató Központ keretein belül működik. A két szint számos együttműködési területen kapcsolódik egymáshoz.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat 2019. évben összesen 431 gyermekkel és annak 132 családjával állt segítő kapcsolatban. Korcsoportonkénti megoszlás tekintetében a legtöbb gondozott gyermek általános iskoláskorú, őket követik a 14-18 éves fiatalok és az óvodás korúak, míg legalacsonyabb számban a 0-2 éves korosztály jelenik meg a szociális segítő munkában. Az esetek többségében a gyermekek gondozása önkéntes együttműködésen alapuló alapellátás keretében folyik.

7. ábra Gondozásban részesülők száma ellátási forma és korcsoport szerint 2019. évben

Forrás: Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálat

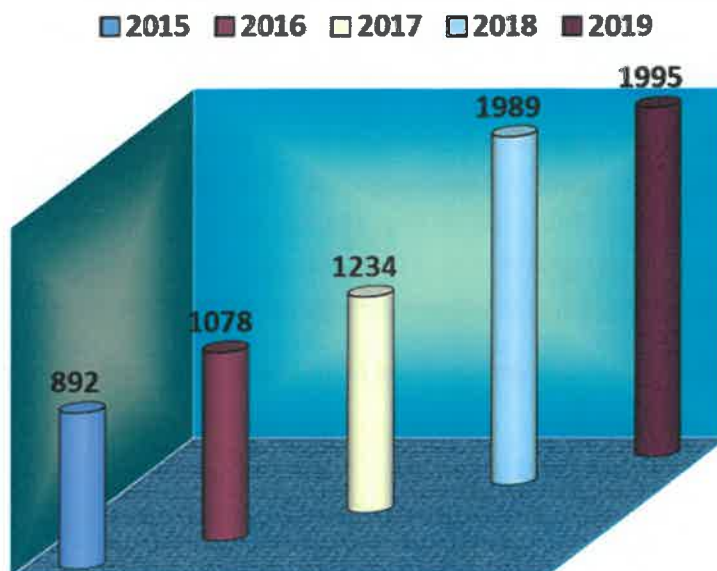
A településen élő, a család- és gyermekjóléti szolgáltatással kapcsolatba kerülő családok jelentős része rendkívül alacsony jövedelemből és egyre rosszabb lakás- és szociális körülmények között él.

Az esetek jelentős részében az egyik, illetve mindkét szülő álláskereső vagy közfoglalkoztatásban dolgozik. A másodlagos munkaerő-piaci területről való sikeres elhelyezkedésük, szakképzetlenségük okán szinte lehetetlen. Az adósság csapda a legtöbb mélyszegénységben élő családnál megjelenik. A rendszeres anyagi nehézségek a legtöbb családnál konfliktusokat idéznek elő, melyek kezelése több esetben igényelt segítséget. A higiénés körülmények, és a szülők egészségi állapota is romlást mutat, így a gyermekek testi, lelki fejlődésének feltételei is kedvezőtlenebbek, melyek iskolai sikertelenségekhez, lelki betegségekhez és devianciákhoz vezethetnek.

A gyermeknevelési problémák terén továbbra is emelkedő tendencia figyelhető meg. Jelentős számban érintik a gyermekeket a szülők vagy a család életviteli nehézségei, melyek különösen jelentős veszélyeztető tényezőt jelentenek.

8. ábra Forgalmi adatok alakulása az elmúlt öt évben

Forrás: Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálat

A 2019. évben a Család-és Gyermekjóléti Szolgálat 24 esetben szervezett esetkonferenciát, 182 alkalommal esetmegbeszélést. Ezen alkalmakon a családsegítőkön kívül részt vettek a családdal kapcsolatban álló szakemberek, az esetmenedzser, valamint a család- és gyermekjóléti központ jelzőrendszeri tanácsadója.

A megfelelő és gyors információáramlás érdekében, a tanév végéig a családgondozók havonta egy-egy alkalommal fogadóórát tartottak az általános iskola alsó és felső tagozatán, az óvodákban és a bölcsődében egyaránt. A látogatások alkalmával a tanárok, tanítók, osztályfőnökök, óvónők és kisgyermeknevelők személyesen jelezték a gyermekek veszélyeztetettségével kapcsolatos információkat a családsegítők számára, melyekről írásos feljegyzés készült.

A feladatmegosztások, felelősségek tisztázása érdekében, az érdeklődésre számot tartó témákban szakmaközi megbeszélés hat alkalommal került megszervezésre.

Az együttműködés, az információszerzés egyik formája a pedagógiai, vagy egyéb szakmai vélemény megkérése is, ami írásban történik és mindenképpen az iktatott iratok között szerepel, az eset dokumentációjában.

III.1.1.3. Étkeztetés

Az étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguk, illetve eltartottjaik részére tartósan vagy átmeneti

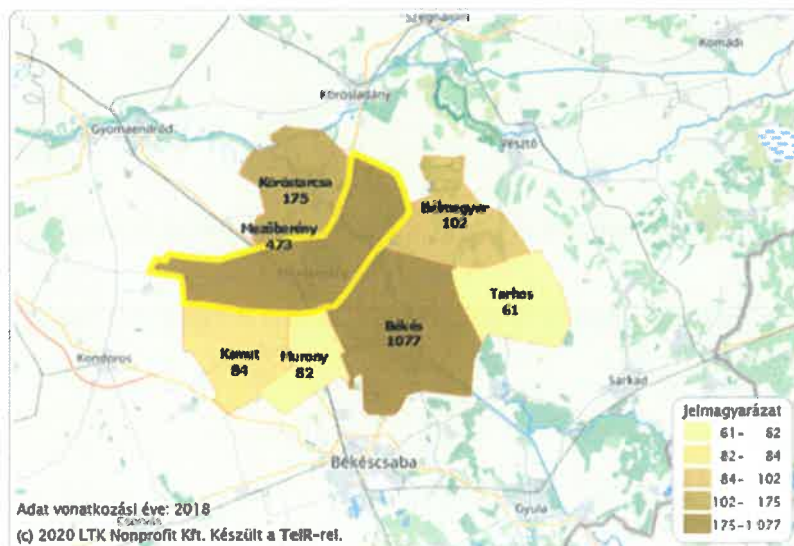
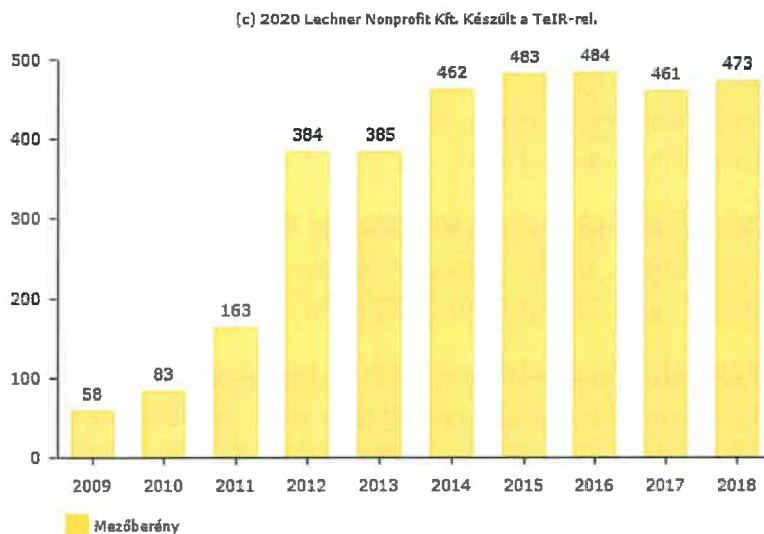
jelleggel nem képesek biztosítani, különösen koruk, egészségi állapotuk, fogyatékoságuk, pszichiátriai betegségük, szenvedélybetegségük, vagy hajléktalanságuk miatt.

Mezőberényben négy szolgáltató biztosít étkeztetést: a Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálat, a II. ker. Evangélikus Egyház, a Mezőberényi Református Egyházközség, valamint a Mécses Szolgáló Közösség Egyesülete.

Az alábbi táblázatban bemutatásra kerül az elmúlt években a szociális étkeztetést igénybe vevők számának alakulása Mezőberényben, illetve – térképen ábrázolva – a környező településeken.

9. ábra Szociális étkeztetésben részesülők száma Mezőberényben (fő)

A szociális étkeztetés olyan alapszolgáltatás, melynek keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkeztetéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguknak, illetve eltartottaiknak tartósan, vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani.

Forrás: TeIR – Térségi Szociális Adatok, Lechner Nonprofit Kft.

A Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálat 2019. évben 72 fő részére biztosította az étkeztetést, akiknek az életkori, illetve a nemek szerinti megoszlását az alábbi táblázat mutatja.

9. táblázat A Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálat étkeztetését igénybevevők megoszlása 2019.

A szolgáltatást igénybe vevők életkori megoszlása	
40-59 év	5 fő
60-64 év	5 fő
65-69 év	9 fő
70-74 év	6 fő
75-79 év	16 fő
80-89 év	24 fő
90 év fölött	7 fő
A szolgáltatást igénybe vevők nemek szerinti megoszlása	
Férfiak aránya	22,2 %
Nők aránya	77,8 %

Forrás: Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálat

A II. Ker. Evangélikus Egyház Idősek Klubjában 2019. évben 90 fő vette igénybe az étkeztetést, akik a fenti táblázatban bemutatotthoz hasonlóan mindnyájan a 40 év fölötti korosztályhoz tartoztak, a szolgáltatást igénybe vevők 11%-a férfi, 89%-a pedig nő volt.¹

A Mezőberényi Református Egyházközség által fenntartott Mezőberényi Református Szeretetotthon 2018. évben kapott engedélyt szociális konyha feladat ellátására. Az étkeztetést több, mint 100 fő vette igénybe, akiknek a jelentős többsége a 75 év feletti korosztályból került ki, és 80%-uk nő volt.²

A Mécses Egyesület esetében 7 fő részesül szociális étkeztetésben, valamint további 34 fő részére nyújt térítésmentes étkezést. Rajtuk kívül a támogatott lakhatásban részt vevők teljes létszáma igénybe veszi az Egyesület étkeztetés szolgáltatását. Adatszolgáltatás hiányában a szolgáltatásban részesülők korosztályos, illetve nemi megoszlásáról nincs információnk.

Összességében áttekintve elmondható, hogy a szociális étkeztetést igénybe vevők jelentős része az idősebb korosztályból, jellemzően a 75 éven felettiek közül vannak.

III.1.1.4. Házi segítségnyújtás

A házi segítségnyújtás célja, a szolgáltatást igénybe vevő személy önálló életvitelének fenntartása a saját lakókörnyezetében.

A házi segítségnyújtás keretében szociális segítséget vagy - a szociális segítség tevékenységeit is magába foglaló - személyi gondozást kell nyújtani.

Szociális segítség keretében biztosítani kell

- a) a lakókörnyezeti higiénia megtartásában való közreműködést,
- b) a háztartási tevékenységben való közreműködést,

¹ A II. Ker. Evangélikus Egyház adatszolgáltatása alapján.

² A Mezőberényi Református Egyház adatszolgáltatása alapján.

- c) a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzésében és a kialakult veszélyhelyzet elhárításában történő segítségnyújtást,
- d) szükség esetén a bentlakásos szociális intézménybe történő beköltözés segítését.

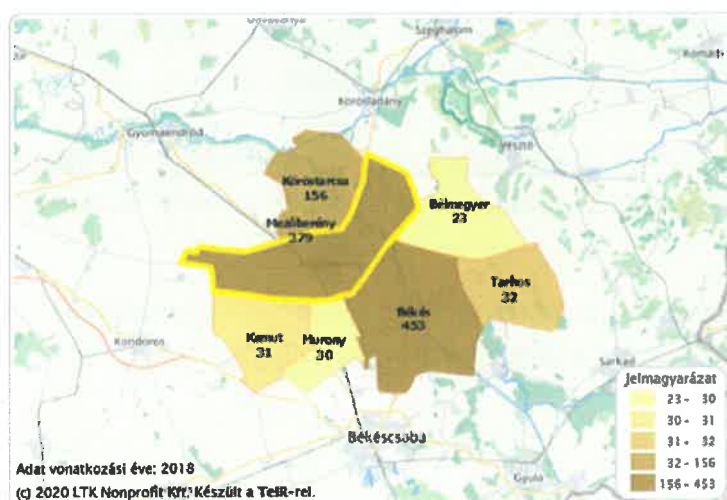
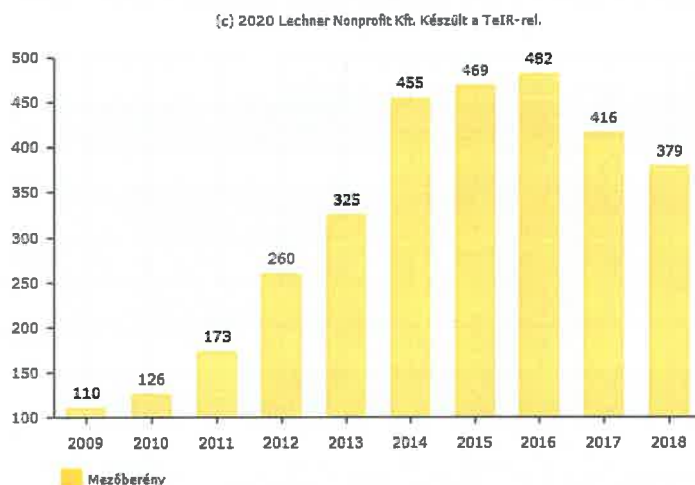
Személyi gondozás keretében biztosítani kell

- a) az ellátást igénybe vevővel a segítő kapcsolat kialakítását és fenntartását,
- b) a gondozási és ápolási feladatok elvégzését,
- c) a szociális segítség keretében biztosítandó feladatokat.

A szolgáltatás igénybevétele 2008 óta gondozási szükséglet vizsgálatához kötött. A gondozási szükséglet vizsgálata és a vizsgálat eredményének igazolása a jogszabály szerinti értékelő adatlapon történik. A gondozási szükségletvizsgálat azt kívánja elősegíteni, hogy intézményi elhelyezésre csak valóban indokolt esetekben kerüljön sor.

10. ábra Házi segítségnyújtásban részesülők száma Mezőberényben (fő)

A házi segítségnyújtás olyan szociális alapszolgáltatás, melynek keretében gondoskodni kell azokról az időskorúakról, akik otthonukban önmaguk ellátására saját erőből nem képesek, ill. azokról a fogyatékos személyekről, pszichiátriai betegekről, szenvedélybetegekről, akik állapotukból adódóan az önálló életvitellel kapcsolatos feladataik ellátásában segítséget igényelnek, de amúgy képesek önmaguk ellátására.

Forrás: TeIR – Térségi Szociális Adatok, Lechner Nonprofit Kft.

A Mezőberény Város Önkormányzata fenntartásában működő Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálat esetében 2016. évben nehézséget okozott a házi segítségnyújtás terén a konkurens szolgáltatók ingyenes igénybevételi lehetősége, illetve ennek köszönhetően a nagyfokú lefedettség a városban. Ezen év első háromnegyed évében nem volt annyi új felvétel, mint a korábbi években, ez azonban nem jelentett egyenes arányban munkamennyiség csökkenést is, hiszen az ellátottak állapota az idő előrehaladtával egyre nagyobb törődést, odafigyelést indokolt.

2016.szeptember 1-től a házi segítségnyújtás térítési díja 0 Ft lett, melynek eredményeképpen az év utolsó negyedében megszorodott a kérelmezések száma. Ez a tendencia folytatódott 2017-ben is, amikor az új igénylések száma a korábbi évhez viszonyítva már megduplázódott, ami részben a 0 Ft-os térítési díjnak, részben pedig a konkurens szolgáltatók tekintetében történt megszorításoknak volt köszönhető.

A házi segítségnyújtás 2019.04.01-től ismételten térítési díj ellenében vehető igénybe, melynek összege 170 Ft/óra. Az ingyenesség nagy vonzerőt jelentett, mely már túllépte a rendelkezésre álló kapacitást. A térítési díj bevezetésével az Intézmény kalkulált ellátottak esetleges „elvesztésével”, ami végül elenyésző lett. A 75 főből összesen 3 fő mondta le a szolgáltatást, akik helyére azóta új ellátottak kerültek. Az év folyamán 4,5-ről 6 státuszra emelkedett a betöltött álláshelyek száma.

10. táblázat A Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálatnál a házi segítségnyújtás szolgáltatást igénybevevők megoszlása 2019.

A szolgáltatást igénybe vevők életkori megoszlása	
40-59 év	3 fő
60-64 év	2 fő
65-69 év	4 fő
70-74 év	9 fő
75-79 év	17 fő
80-89 év	44 fő
90 év fölött	15 fő
A szolgáltatást igénybe vevők nemek szerinti megoszlása	
Férfiak aránya	27,6 %
Nők aránya	72,4 %
Intézményi kihasználtság az engedélyezett létszám tekintetében 2019. évben	
Össz.létszám	94 fő
Engedélyezett létszám	60 fh.
Kihasználtság	157 %

Forrás: Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálat

A házi segítségnyújtást Mezőberényben a Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálaton kívül további két szolgáltató biztosítja: a II. Ker. Evangélikus Egyház, valamint a Mezőberényi Református Egyházközség.

Az egyházi fenntartók esetében külön adatszolgáltatás nem érkezett, a II. Ker. Evangélikus Egyház 10, a Mezőberényi Református Egyház 30 férőhellyel szerepel a Szolgáltatási Nyilvántartásban.

III.1.1.5. Otthoni szakápolás

Amennyiben a házi segítségnyújtás során szakápolási feladatok ellátása válik szükségessé, azt az otthonápolási szolgálat keretein belül látják el. A kórházi kezelést kiváltó, illetve lerövidítő egészségügyi alapellátás a háziorvos elrendelése alapján saját otthonában látja el a betegeket.

A vizitszámokat a szerződésben meghatározott kereteken belül az Országos Egészségbiztosítási Pénztár finanszírozza.

Az otthoni betegápolásban a teljesített vizitszám jellemzően a mai napig is legalább megközelítően 25%-kal túllépi a finanszírozott keretet.

11. táblázat A Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálatnál az otthoni szakápolást igénybevevők megoszlása 2019.

A szolgáltatást igénybe vevők életkori megoszlása	
15 év alatt	0 fő
18-29 év	0 fő
30-49 év	1 fő
50-59 év	7 fő
60-69 év	18 fő
70-79 év	19 fő
80-89 év	7 fő
90 év felett	7 fő
A szolgáltatást igénybe vevők nemek szerinti megoszlása	
Férfiak aránya	35,5 %
Nők aránya	64,5 %

Forrás: Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálat

Az otthoni szakápolás tekintetében folyamatosan biztosított az egyénre tervezett ellátás. Szoros és rendszeres a kapcsolattartás a háziorvosokkal, szakrendelésekkel, kórházi osztályokkal, valamint a szociális ellátórendszerrel.

III.1.1.6. Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás a saját otthonukban élő, egészségi állapotuk és szociális helyzetük miatt rászoruló, a segélyhívó készülék megfelelő használatára képes időskorú vagy fogyatékos személyek, illetve pszichiátriai betegek részére az önálló életvitel fenntartása mellett felmerülő krízishelyzetek elhárítását célzó ellátás.

Megadja azt a biztonságot, amire egy idős, beteg embernek szüksége van: a nap 24 órájában elérhetővé tesz egy diszpécserszolgálatot, amely jelzésre az idős, beteg emberhez kiküldi a gondozót, ha szükséges, az orvost, a mentőt, de ha kell, a rendőrséget is értesíti.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás igénybevétele szempontjából szociálisan rászorult az egyedül élő 65 év feletti személy, az egyedül élő súlyosan fogyatékos vagy pszichiátriai beteg személy, vagy a kétszemélyes háztartásban élő 65 év feletti, illetve súlyosan fogyatékos vagy pszichiátriai beteg személy, ha egészségi állapota indokolja a szolgáltatás folyamatos biztosítását.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtást 2004. évtől működteti az önkormányzat integrált intézményén, a Humánsegítő Szolgálaton keresztül, hat településre kiterjedően. Az ellátási terület 2007 januárjától öt településsel (Békés, Gyomaendrőd, Hunya, Murony, Tarhos), valamint 31 készülékkel bővült, mely időponttól a szolgáltatás a Békési Kistérség szervező tevékenységével ellátott intézményi társulás keretében működött tovább 71 jelzőkészülékkel. 2013. július 1-jével a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás biztosítása állami feladattá vált, azóta az önkormányzat a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatósággal kötött feladat-ellátási szerződés útján látja el a feladatot, a finanszírozás pályázati támogatás keretében történik.

2019.év folyamán a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást igénybe vevő ellátottaknál kihelyezett készülékekben akkumulátorok és elemek cseréje történt, mellyel biztosított a folyamatos, zavartalan működés. 2019. évben összesen 99 fő (halmozott adat) részesült a jelzőrendszeres házi segítségnyújtásban, az alábbi megoszlás szerint:

12. táblázat A Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálatnál a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás szolgáltatást igénybevevők megoszlása 2019.

A szolgáltatást igénybe vevők életkori megoszlása	
40-59 év	0 fő
60-64 év	1 fő
65-69 év	1 fő
70-74 év	10 fő
75-79 év	14 fő
80 év fölött	73 fő
A szolgáltatást igénybe vevők nemek szerinti megoszlása	
Férfiak aránya	6,7 %
Nők aránya	93,3 %

Forrás: Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálat

III.1.1.7. Idősek nappali ellátása

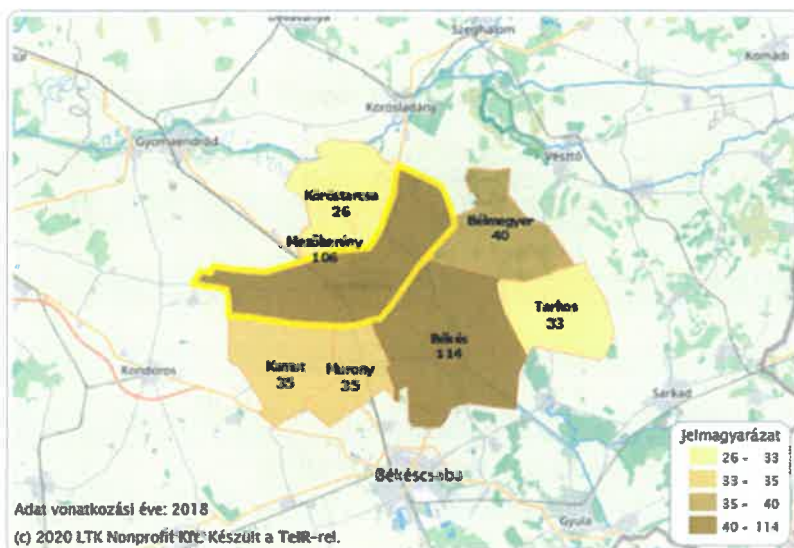
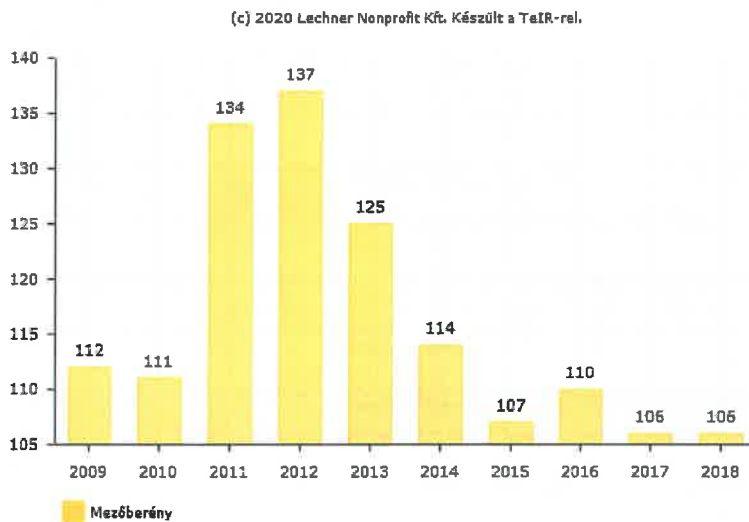
Mezőberényben az idősek nappali ellátását három szolgáltató három telephelyen biztosítja. Ellátási területeik a város három nemzetiségi, történelmi hagyományainak megfelelően, település-földrajzi tekintetben érzékelhetően elkülönülnek egymástól. Ezáltal biztosítva van, hogy az ellátást az idősek a lakókörnyezetük közelében tudják igénybe venni.

A nappali szolgáltatás célja, hogy lehetőséget biztosítson az idős ellátottak számára otthonuk fenntartása mellett napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségleteik kielégítésére és napközbeni étkezésre. Jelen ellátás lehetőséget nyújt új ismeretek kialakítására, a régi kapcsolatok felerősítésére, közösségi együttlétre, szabadidős programokban való részvételre, a közös névnapok, születésnapok, jeles ünnepek megünneplésére.

Mezőberényben a Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálat, a Mezőberényi II. kerületi Evangélikus Egyház, valamint a Mezőberényi Református Egyház keretében nyújtanak idősek nappali ellátása szolgáltatást.

11. ábra Idősek nappali ellátásában részesülők száma (fő) - Mezőberény

Meghatározóan a saját otthonukban élő, szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes időskorúak számára napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, étkezésre, valamint az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére lehetőséget biztosító ellátást igénybevevők száma.

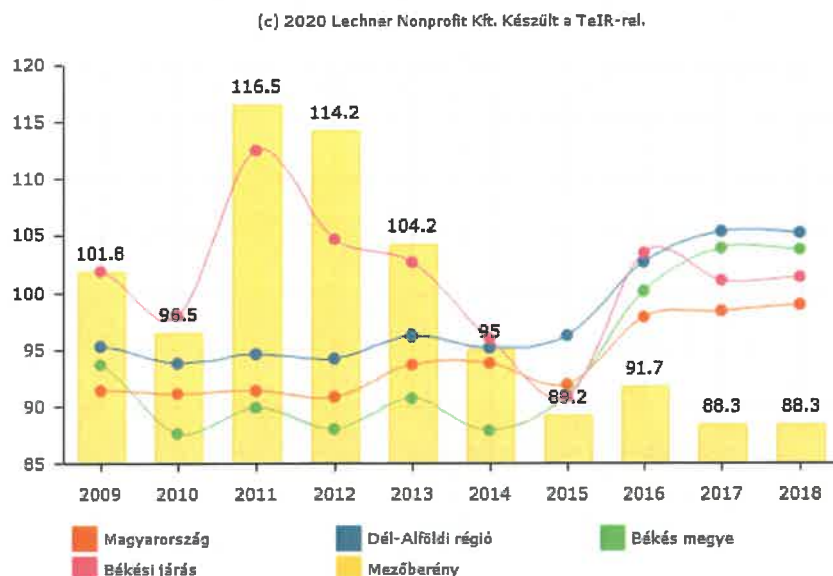

Forrás: TeIR – Térségi Szociális Adatok, Lechner Nonprofit Kft.

Az idősek nappali ellátását biztosító intézmények kihasználtságát az alábbi grafikon mutatja.

12. ábra Idősek nappali ellátását biztosító intézmények kihasználtsága

Az idősek nappali ellátásában részesülők száma száz férőhelyre.

Forrás: TeIR – Térségi Szociális Adatok, Lechner Nonprofit Kft.

13. táblázat A Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálatnál az idősek nappali ellátását igénybevevők megoszlása 2019.

A szolgáltatást igénybe vevők életkori megoszlása	
40-59 év	3 fő
60-64 év	2 fő
65-69 év	5 fő
70-74 év	4 fő
75-79 év	14 fő
80-89 év	9 fő
90 év fölött	1 fő
A szolgáltatást igénybe vevők nemek szerinti megoszlása	
Férfiak aránya	26,3 %
Nők aránya	73,7 %

Forrás: Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálat

Az ellátottak 74%-a betöltötte a 70. életévét, valamint jelentős többségű a nők aránya.

2018-2019.évben az EFOP-1.5.3-16-2017-00097 azonosító számú Humán szolgáltatások fejlesztési térségi szemléletben – kedvezményezett térségek (Településeinkért)” című pályázat keretein belül pályázati programok megvalósítása során előadásokon vehettek részt az érdeklődők. Az előadások nem csak az ellátásban részesülőknek szólt, hanem nyitott volt a város idős lakosai számára is. A témakör az időskorral kapcsolatos egészségi, mentális és szociális állapotban bekövetkező változásokat ölelte fel, így volt egészséges táplálkozással, mozgással, betegségekkel, alternatív terápiákkal, szociális ellátásokkal stb. kapcsolatos előadás.

Kétheti rendszerességgel gyógytornász is jár a Klubba, ezen alkalmakkor játékos formában, életkornak megfelelően tornázhatnak az idősek.

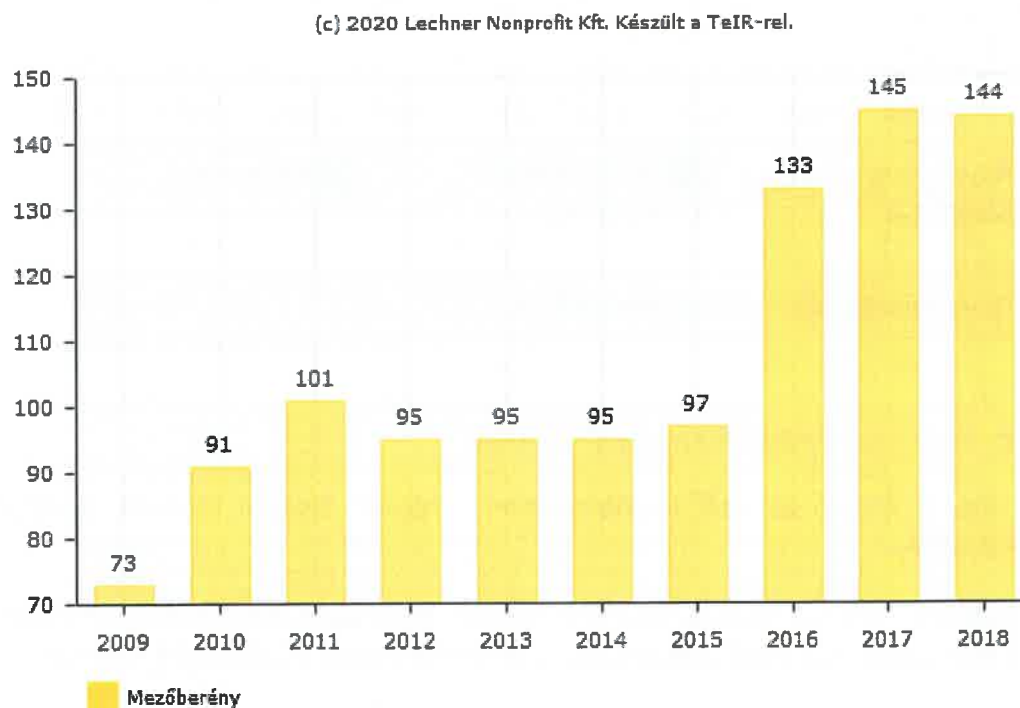
Az év folyamán több alkalommal látogatták meg az intézményt a Mécses Egyesület „fiataljai”, akik kreatív foglalkozásokkal, műsorokkal kedveskedtek.

III.1.1.8. Fogyatékkal élők nappali ellátása

Fogyatékkal élők nappali ellátását Mezőberényben három szervezet, a Mécses Szolgáló Közösség Egyesülete, a Mezőberényi Református Egyházközség és a „Fogjunk Össze” Közhasznú Egyesület biztosítja, összesen 120 férőhelyen. Az intézményeken belül munka-rehabilitáció és fejlesztő-felkészítő foglalkozás folyik.

13. ábra Fogyatékosok nappali ellátásában részesülők száma (fő)

Meghatározóan a saját otthonukban élő, a harmadik életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre nem szoruló fogyatékos, ill. autista személyek részére a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, étkezésre, valamint az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére lehetőséget biztosító ellátásban részesülők száma.

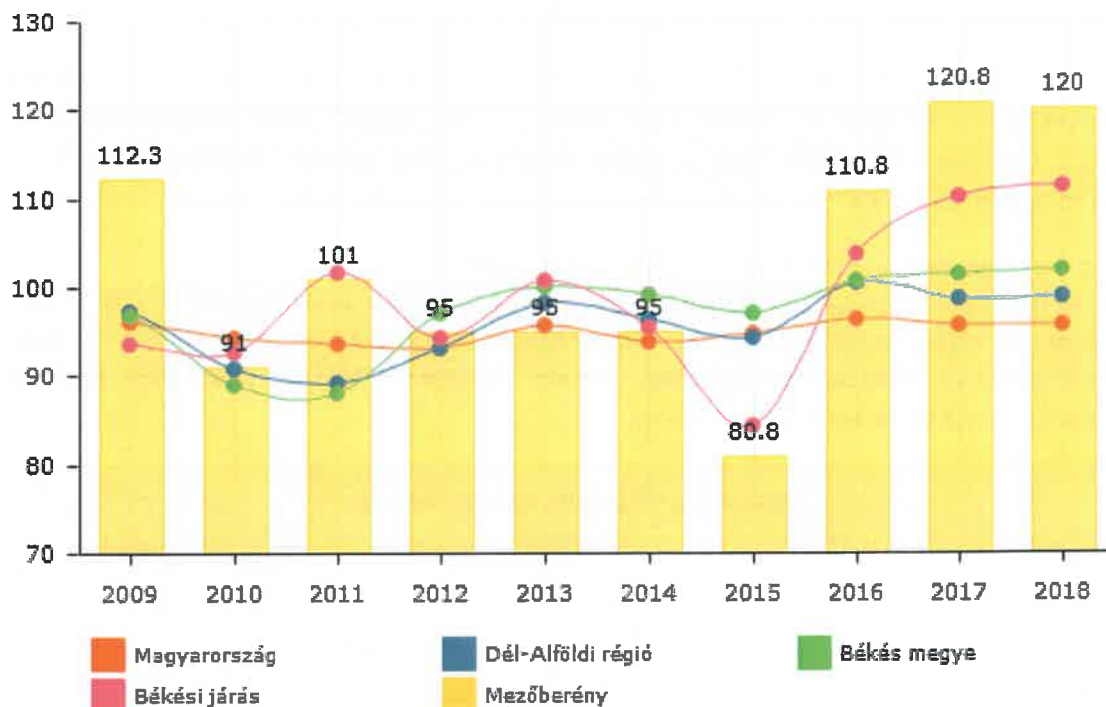

Forrás: TeIR – Térségi Szociális Adatok, Lechner Nonprofit Kft.

14. ábra Fogyatékosok nappali ellátását biztosító intézmények kihasználtsága (%)

A fogyatékosok nappali ellátásában részesülők száma száz férőhelyre.

(c) 2020 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

Forrás: TeIR – Térségi Szociális Adatok, Lechner Nonprofit Kft.

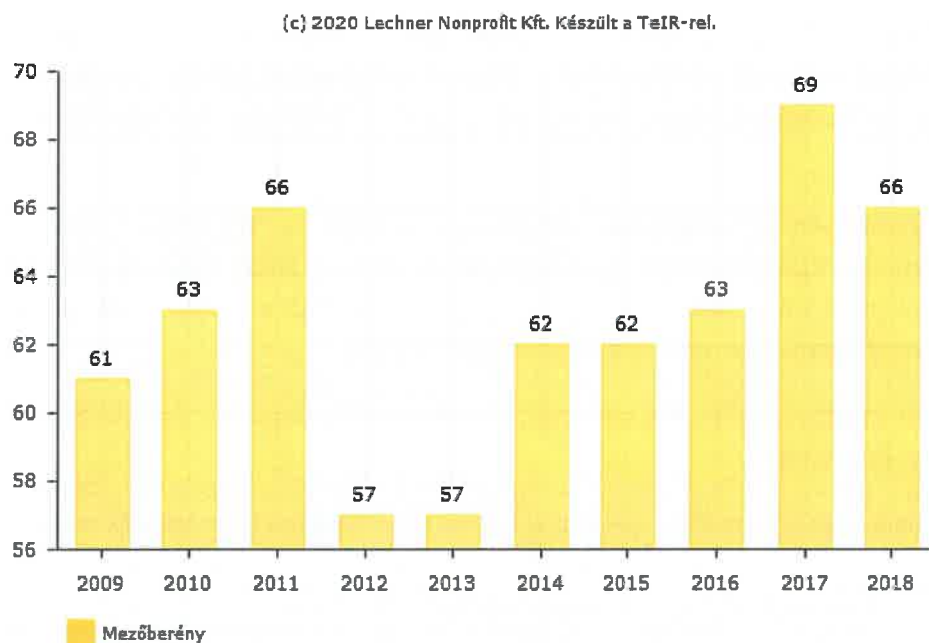
III.1.1.9. Pszichiátriai betegek nappali ellátása

Pszichiátriai betegek nappali ellátását Mezőberényben a Mécses Szolgáló Közösség Egyesülete működtet, 60 férőhellyel.

Az ellátás feladata a városban és környékén élő pszichiátriai betegek, idegrendszeri betegséggel küzdők napközbeni ellátásának, gondozásának, fejlesztésének és integrált képzésének megoldása.

15. ábra Pszichiátriai betegek nappali ellátásában részesülők száma (fő)

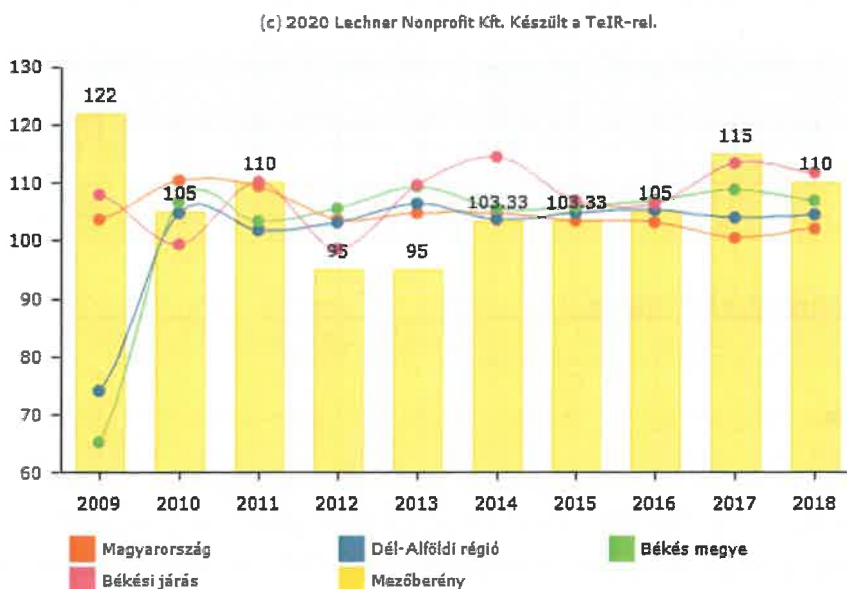
Meghatározóan a saját otthonukban élő, tizennyolcadik életévüket betöltött, fekvőbeteg-gyógyintézeti kezelést nem igénylő pszichiátriai betegek részére a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, étkezésre, valamint az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére lehetőséget biztosító ellátásban részesülők száma.

Forrás: TeIR – Térségi Szociális Adatok, Lechner Nonprofit Kft.

16. ábra Pszichiátriai betegek nappali ellátását biztosító intézmények kihasználtsága (%)

A pszichiátriai betegek nappali ellátásában részesülők száma száz férőhelyre.

Forrás: TeIR – Térségi Szociális Adatok, Lechner Nonprofit Kft.

III.1.1.10. Támogató szolgáltatás

A támogató szolgáltatás célja a fogyatékos emberek önálló életvitelének megkönnyítése, önrendelkezési jogának biztosítása, elsődlegesen a lakáson kívüli közszolgáltatások elérésének segítségével, valamint önállóságának megőrzése mellett a lakáson belüli speciális segítségnyújtás biztosításával.

Ennek elősegítése érdekében a támogató szolgáltatás feladata a fogyatékos személyek lakókörnyezetben történő ellátása, szállító szolgáltatással a lakáson kívüli (köz) szolgáltatások elérésének segítése, valamint életvitelük önállóságának megőrzése mellett a lakáson belüli komplex és speciális segítségnyújtás biztosítása, valamint az információnyújtás.

Támogató szolgáltatást Mezőberényben két szervezet, a Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálat, valamint a Mécses Egyesület biztosít.

14. táblázat A Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálatnál a támogató szolgálatot igénybevevők megoszlása 2019.

A szolgáltatást igénybe vevők életkori megoszlása	
0-5 év	1 fő
6-13 év	8 fő
14-17 év	0 fő
18-39 év	2 fő
40-59 év	1 fő
60-64 év	4 fő
65-69 év	0 fő
70-74 év	2 fő
75-79 év	2 fő
80 év fölött	5 fő
A szolgáltatást igénybe vevők nemek szerinti megoszlása	
Férfiak aránya	57,1 %
Nők aránya	42,9 %

Forrás: Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálat

III.1.2. Szociális szakosított ellátások

III.1.2.1. Idősek Otthona

Az idősek otthona az önmaguk ellátására nem, vagy csak folyamatos segítséggel képes személyek teljes körű ellátásáról gondoskodik. A bentlakást nyújtó intézményben jogszabályban meghatározott gondozási szükséglettel rendelkező, de rendszeres fekvőbeteg-gyógyintézeti kezelést nem igénylő, a rá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt betöltött személy látható el.

A gondozási szükséglet vizsgálata és a vizsgálat eredményének igazolása a jogszabály szerinti értékelő adatlapon történik. Idősoththoni ellátás az értékelő adatlap alapján III. fokozatú vagy a jogszabályban meghatározott egyéb körülményeken alapuló gondozási szükséglet megállapítása esetén nyújtható.

Az ápolást – gondozást nyújtó intézmény egyszerre nyújt biztonságot, családot, kapcsolatot, egyéni szükségletekhez igazodó ápolást – gondozást és lakhatást.

Mezőberényben összesen három telephelyen, jelenleg 232 férőhely biztosítja az idős emberek tartós bentlakásos elhelyezését.

Mezőberény Város Önkormányzata az idősek számára ápolást, gondozást nyújtó intézményét önként vállalt feladatként tartja fent. Emellett a Mezőberényi Református Egyházközség szintén idősek számára működtet tartós bentlakásost biztosító intézményt.

Az önkormányzat által két telephelyen fenntartott idősek otthona engedélyezett férőhelyeinek száma 102. A Juhász Gyula utcai otthonban 14 db kétágyas, és 6 db 4 ágyas szoba összesen 360 m² alapterülettel áll az idősek rendelkezésére. A Puskin utcai otthon 5 db kétágyas, és 11 db 3-4 ágyas szobájával biztosítja az idősek elhelyezését. A lakószobák összes alapterülete 307 m².

A Mezőberényi Református Egyházközség 75 engedélyezett férőhelyszámát 2011-ben 15-tel 90-re bővítette. A következő évben ismételten a férőhelyszámok bővítésére került sor, ettől fogva 130 férőhelyen tudják az időseket fogadni. Az otthonban 36 db 1 ágyas szoba került kialakításra 460 m² alapterülettel, továbbá 23 db kétágyas és 6 db 3-4 ágyas szobában nyílik még lehetőség az idősek elhelyezésére, összesen 660 m² alapterületen.

15. táblázat A Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálatnál az idősek otthonát igénybe vevők megoszlása 2019.

A szolgáltatást igénybe vevők életkori megoszlása 2019. december 31. napi adatok alapján		
	Puskin utcai Idősek Otthona	Juhász Gyula utcai Idősek Otthona
40-59 év	4 fő	-
60-69 év	5 fő	1 fő
70-79 év	12 fő	6 fő
80-89 év	24 fő	30 fő
90 év fölött	5 fő	12 fő
A szolgáltatást igénybe vevők nemek szerinti megoszlása		
Férfiak aránya	28 %	14 %
Nők aránya	72 %	86 %
Intézményi kihasználtság az engedélyezett létszám tekintetében 2019. évben (éves halmozott adat alapján)		
Össz.létszám	57 fő	60 fő
Engedélyezett létszám	50 fh.	52 fh.
Kihasználtság	114 %	115 %

Forrás: Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálat

16. táblázat A Mezőberényi Református Egyházközségnél az idősök otthonát igénybe vevők megoszlása 2019.

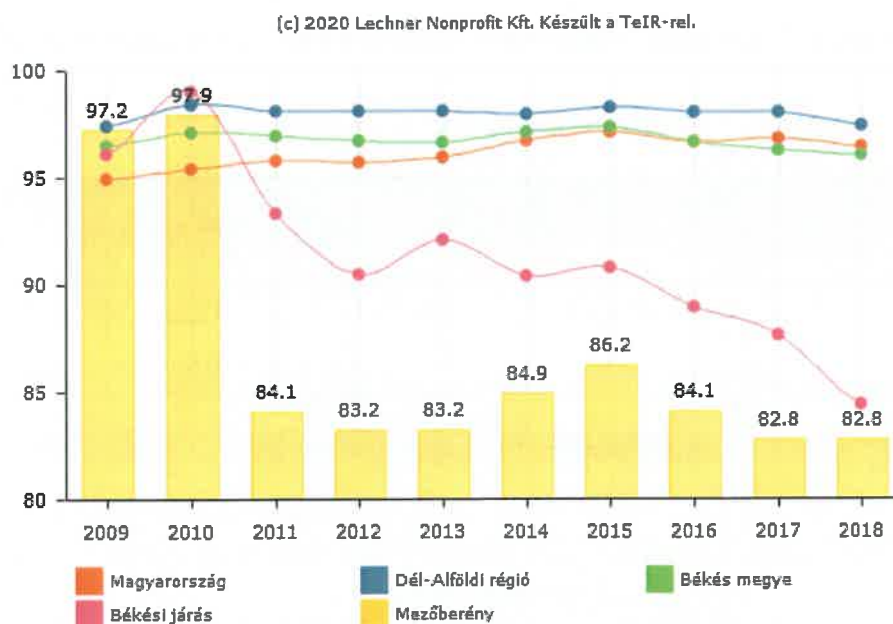
A szolgáltatást igénybe vevők életkori megoszlása	
Mezőberényi Református Szeretetotthon	
40-59 év	3 fő
60-64 év	1 fő
65-69 év	2 fő
70-74 év	0 fő
75-79 év	12 fő
80-89 év	49 fő
90 év fölött	23 fő
A szolgáltatást igénybe vevők nemek szerinti megoszlása	
Férfiak aránya	20 %
Nők aránya	70 %
Intézményi kihasználtság az engedélyezett létszám tekintetében 2019. évben	
Össz.létszám	90 fő
Engedélyezett létszám	130 fh.
Kihasználtság	69 %

Forrás: Mezőberényi Református Egyházközség adatszolgáltatása

A fenti intézményi kimutatások mellett a városi szintű intézmény-kihasználtságot mutatja az alábbi ábra 2009 és 2018. között.

17. ábra Időskorúak otthonainak kihasználtsága (%)

Az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények gondozottjainak száma száz férőhelyre.

Forrás: TeIR – Térségi Szociális Adatok, Lechner Nonprofit Kft.

2019. évben vizsgálva a települési szintű kihasználtságot elmondható, hogy a 207 fő létszám tekintetében, a 232 férőhelyre vetített kihasználtság mutató 89%-os, így továbbra sem indokolt a férőhelyek számának növelése.

A város a tartós bentlakást nyújtó férőhelyeken biztosítja az idősök átmeneti gondozását.

III.1.2.2. Támogatott lakhatás

Mezőberényben a Mécses Szolgáltató Község Egyesülete tart fenn kis létszámú otthont mind a fogyatékos személyek, mind pedig a pszichiátriai betegek részére.

A fogyatékos személyek részére fenntartott házakban élők számára támogatott lakhatású otthont biztosító szakellátást nyújtanak. Az Egyesület otthonai állami gondozásban felnövekedett, családi háttérrel nem rendelkező értelmi fogyatékos fiataloknak jött létre elsősorban, de mára családból érkező ellátottak is élnek ott. A házakban 1 vagy 2 ágyas szobákban élnek, minden háznak van saját nappali és étkező része, konyhája, ahol a lakók önmaguk is főzhetnek, készíthetnek, amit szeretnének.

2020.09.11. nappal vált véglegessé az Esélyházban nyújtani kívánt támogatott lakhatás fogyatékos személyek részére 10 férőhely, mint új szolgáltatás bejegyzését tartalmazó kormányhivatali határozat. Az új helyszínen 4db kétágyas szoba és 2 db egyágyas szoba került kialakításra, 3 lakrészre osztva. Itt elsősorban autista, értelmi sérült fogyatékos személyek elhelyezésére kerül sor.

Jelenleg 5 otthon áll a fogyatékos személyek rendelkezésére:

17. táblázat A fogyatékos személyek részére biztosított támogatott lakhatás helyszínei

Megnevezés	Működési engedély kelte	Férőhelyek száma
Esélyház	2020.09.11.	10 fh.
Harangvirág Ház	2016.11.17.	8 fh.
Ernyőház	2016.09.02.	6 fh.
Remény Ház	2015.12.22.	8 fh.
Napsugár Ház	2016.11.17.	8 fh.
Összes férőhely:		40 fh.

Pszichiátriai betegek részére 2019.12.09-én kelt működést engedélyező döntés értelmében 4 férőhellyel a Fecske Ház intézményegységben van lehetőség támogatott lakhatás igénybevételére.

III.1.3. Egyéb szociális szolgáltatások

III.1.3.1. Fejlesztő foglalkoztatás

A szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény értelmében a fejlesztő foglalkoztatás célja a gondozási, fejlesztési, szolgáltatási, illetve rehabilitációs tervben foglaltak szerint az egyén egészségi állapotának, korának, fizikai és mentális állapotának megfelelő fejlesztési és foglalkoztatási szolgáltatás biztosítása útján, az egyén felkészítése az önálló munkavégzésre vagy a nyílt munkaerőpiacon történő elhelyezkedésre.

Fejlesztő foglalkoztatásban részesülhet a rá irányadó öregségi nyugdíjkorhatár eléréséig az, aki 16. életévét betöltötte, más kereső tevékenységet nem végez, és intézményi jogviszonya alapján

közösségi alapellátást, támogató szolgáltatást, nappali ellátást, átmeneti elhelyezést nyújtó intézményi ellátást, ápolást, gondozást nyújtó intézményi ellátást, rehabilitációs intézményi ellátást, lakóotthoni ellátást vagy támogatott lakhatást vesz igénybe.

Mezőberényben 2001 novemberében kezdte el a rehabilitációs célú foglalkoztatást a Körösfönt Szociális Szolgáltató és Kereskedelmi Kft., valamint 2003 óta szervez fejlesztő foglalkoztatást a Mécses Szolgáltató Közösség Egyesülete.

III.2. Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások

Mezőberény Város Önkormányzati Képviselő-testülete 2015. február 23-i ülésén fogadta el a pénzbeli és természetbeni szociális ellátásokról szóló 4/2015.(II.24.) önkormányzati rendeletét, melyben szabályozásra került a helyi pénzbeli és természetbeni szociális ellátások rendszere. Az egyes ellátások tekintetében a döntési jogkört a Képviselő-testület a polgármesterre ruházta.

Amint az a korábbiakban is bemutatásra került, március 1. nappal a korábbi különböző elnevezések alatt meghatározott támogatási formák helyett a települési támogatás és a rendkívüli települési támogatás jogintézményét nevesítette a törvényt, azzal, hogy lehetőség van egyéb szociális támogatások nyújtására is. Nevezett ellátások feltételeinek meghatározása a helyi önkormányzatok jogköre.

Települési támogatás keretében segítség nyújtható a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez, valamint a 18. életévét betöltött tartósan beteg hozzátartozójának az ápolását, gondozását végző személy részére. A rendkívüli települési támogatás, mint a neve is mutatja, a rendkívüli élethelyzetbe került személyek részére adható pénzbeli juttatás.

2017 márciusában külön fejezetként került szabályozásra a pénzbeli és természetbeni szociális ellátásokról szóló 4/2015.(II.24.) önkormányzati rendeletben az egyéb szociális támogatások kategória, ahol – a korábban más cím alatt, de azonos céllal nyújtott – felsőoktatási intézményben tanulók támogatása, valamint a temetési kölcsön nyújtása került felvezetésre. Ehhez a körhöz fogadta el a képviselő-testület 2018 júniusában a strandbérlet támogatást, majd 2020 augusztusában az iskolakezdési támogatást. A strandbérlet támogatás keretében a 60. életévét betöltött mezőberényi lakosok részesülhetnek 10 alkalmas strandbérlet támogatásban, míg az iskolakezdési támogatás esetében gyermekenként 15.000 Ft egyszeri pénzbeli támogatással segíti az önkormányzat azokat a Mezőberényben lakó-, vagy tartózkodási hellyel rendelkező általános iskolai tanulókat, akik háztartásában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 300%-át.

Az önkormányzati költségvetésben évről évre egyre nagyobb összeg kerül tervezésre a szociális ellátások finanszírozására, melynek felhasználása minden évben – 2018. év kivételével – közelít a 100%-hoz.

A támogatási összegek alakulását az alábbi táblázat mutatja.

18. táblázat Pénzbeli és természetbeni ellátások összege 2017-2019.

2017.				
Ellátás megnevezése	2017. évi Költségvetésben felhasználható összeg Ft	Támogatásban részesülők száma (fő)	Támogatásra felhasznált összeg (Ft)	Támogatásra felhasznált összeg %-ban
Pénzbeli juttatás				
Ápolási célú települési támogatás	0			
Rendkívüli települési támogatás (eseti jellegű, gyógyszer, gyermek neveléséhez)	1778000	132	1861000	104,66
Felsőoktatási intézményben tanulók támogatása	810000	27	810000	100
Temetési kölcsön	660000	12	720000	109
Természetbeni juttatás				
Lakhatási célú települési támogatás	11121000	196	10896000	97,97
Köztetetés	376000	3	270550	71,95
2017. Összesen:	14745000	370	14557550	98,72
2018.				
Ellátás megnevezése	2018. évi Költségvetésben felhasználható Ft	Támogatásban részesülők száma (fő)	Támogatásra felhasznált összeg (Ft)	Támogatásra felhasznált összeg %-ban
Pénzbeli juttatás				
Ápolási célú települési támogatás	100000			
Rendkívüli települési támogatás (eseti jellegű, gyógyszer, gyermek neveléséhez)	13450000	1323	7530100	55,98
Rendkívüli települési támogatás természetben (tűzifa támogatás)	13497100	346	13497100	100
Felsőoktatási intézményben tanulók támogatása	900000	30	900000	100
Temetési kölcsön	956000	15	895605	93,68
Természetbeni juttatás				
Lakhatási célú települési támogatás	9300000	149	8470500	91,08
Köztetetés	150000			
Strandbérlet támogatás	1025000	173	865000	84,39
2018. Összesen:	39378100	2036	32158305	81,66
2019.				
Döntések típusa Ellátás megnevezése	2019. évi Költségvetésben felhasználható Ft	Támogatásban részesülők száma (fő)	Támogatásra felhasznált összeg (Ft)	Támogatásra felhasznált összeg %-ban
Pénzbeli juttatás				
Ápolási célú települési támogatás	0			
Rendkívüli települési támogatás (eseti jellegű, gyógyszer, gyermek neveléséhez, gyermek strandbérlet)	19006010	2751	19005100	99,99

Rendkívüli települési támogatás (tűzifa)	13494000	350	13482698	99,91
Felsőoktatási intézményben tanulók támogatása	720000	24	720000	100
Temetési kölcsön	420000	7	420000	100
Természetbeni juttatás				
Lakhatási célú települési támogatás	6477000	124	6477000	100
Köztemetés	0			
Strandbérlet támogatás	1403000	255	1402500	99,96
2019. Összesen:	41520010	3511	41507298	99,96

Forrás: Mezőberényi Polgármesteri Hivatal Szociális Csoport

Amint az a fenti táblázatban is látszik az egyes támogatások felhasználása között jelentős különbségek mutatkoznak. A vizsgált időszakban pl. az ápolási célú települési támogatást egyáltalán nem vették igénybe, a köztemetés esetében is csak 2017-ben láthatunk adatot.

Elmondható, hogy a szociális ellátások rendszere képes lehet a családok életében bekövetkező kisebb - nagyobb problémák okozta zavarok kezelésére, de önmagában nem alkalmas arra, hogy egyedül megoldja például a hátrányos helyzetben lévők felzárkóztatását, ennek ellenére a helyileg jelentkező társadalmi igények figyelembe vételével a Képviselő-testület folyamatosan igyekszik a költségvetési keretek között bővíteni a támogatási lehetőségeket és minél többirányú segítséget nyújtani az arra szociális helyzetüknél fogva rászorultaknak.

IV. Gyermekevédelmi szervezetrendszer bemutatása

IV.1. Helyi természetbeni ellátások

A gyermekevédelem helyi rendszere keretében Mezőberény Város Önkormányzati Képviselő-testülete a 20/2016.(V.31.) önkormányzati rendelet szabályozása alapján intézményi étkezési díjkedvezményt, valamint helyi buszbérlet támogatást nyújt. (2018. évben az önkormányzat a gyermekevédelmi támogatások körében az iskolásoknak is nyújtott strandbérlet támogatást.) A Képviselő-testület a nevezett támogatások tekintetében a döntési jogkört a Humánügyi Bizottságra ruházta.

Összességében elmondható, hogy a támogatási összegek éves mértéke tekintetében nincs akkora változás, mint a szociális természetbeni és pénzbeli ellátásoknál, 2018.évben a viszonylagos „kiugrást” is az akkor megítélt tanulói strandbérlet támogatás jelentette. A gyermekekétkezési térítési díjakra vonatkozó támogatás tekintetében még fontos kiemelni, hogy miután egyre több család válik magasabb jogszabály alapján támogatásra jogosulttá, így egyre csökken a helyi szintű támogatás igénybevétele. Ez megmutatkozik abban is, hogy 2019. évben – a korábbi alacsony „kihasználtságra tekintettel” – már csak 25.000 Ft lett a költségvetésben biztosítva erre a jellegű támogatásra.

A helyi ellátások támogatási összegének alakulását az alábbi táblázat mutatja.

19. táblázat Természetbeni ellátások összege 2017-2019.

2017.				
Ellátás megnevezése	2017. évi Költségvetés- ben felhasználható Ft	Támogatás- ban részesülők száma (fő)	Támogatásra felhasznált összeg 2017. évi hatása (Ft)	Támogatásra felhasznált összeg %-ban
Természetbeni juttatás				
Gyermekintézmények étkezési térítése	76000	43	68280	56,9
Helyi járatú autóbuszberlet támogatása	892500	1500	892500	100
Összesen:	968500	1543	960780	99,2
2018.				
Ellátás megnevezése	2018. évi Költségvetésben felhasználható Ft	Támogatásban részesülők száma (fő)	Támogatásra felhasznált összeg 2017. évi hatása (Ft)	Támogatásra felhasznált összeg %-ban
Természetbeni juttatás				
Gyermekintézmények étkezési térítése	120000	50	76150	63,45
Helyi járatú autóbuszberlet támogatása	892500	1500	892500	100
Strandberlet támogatás	225000	27	135000	60
Összesen:	1237500	1527	1103650	89,18
2019.				
Ellátás megnevezése	2019. évi Költségvetés- ben felhasználható Ft	Támogatás- ban részesülők száma (fő)	Támogatásra felhasznált összeg 2019. évi hatása (Ft)	Támogatásra felhasznált összeg %-ban
Természetbeni juttatás				
Gyermekintézmények étkezési térítése	25000	21	24990	99,96
Helyi járatú autóbuszberlet támogatása	892500	1500	892500	100
Összesen:	917500	1521	917490	99,99

IV.2. Gyermekjóléti szolgáltatás

2016. január 1. napjától a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) rendelkezései szerint a gyermekjóléti szolgáltatás és a családsegítés teljes integrációja valósult meg, az ellátandó terület nagysága szerint differenciált szolgáltatástartalommal. A feladatok megosztásra kerültek a települések és a járások között. A települési önkormányzatok feladatkörében maradtak a lakóhely szintű minimumszolgáltatások, az általános segítő feladatok. Járási szintre, Békés város településéhez kerültek a hatósági feladatokhoz kapcsolódó, gyermekek védelmére irányuló tevékenységek, valamint a speciális szolgáltatások biztosítása.

Mezőberény Város Önkormányzata kötelezően ellátandó feladataként a család- és gyermekjóléti szolgáltatást integrált intézményén, a Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálaton keresztül biztosítja. Békés Járás ellátási területén a Család- és Gyermekjóléti Központ, a Békés Városi Szociális

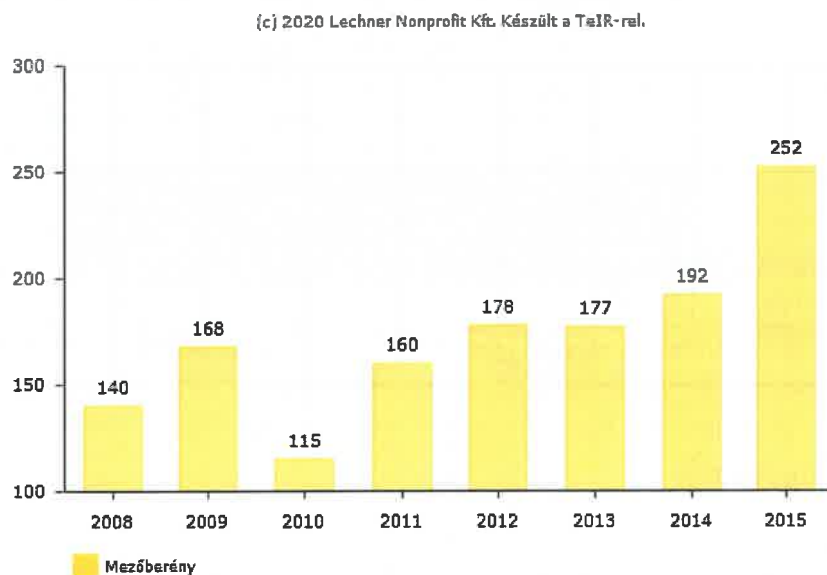
Szolgáltató Központ keretein belül működik. A két szint számos együttműködési területen kapcsolódik egymáshoz.

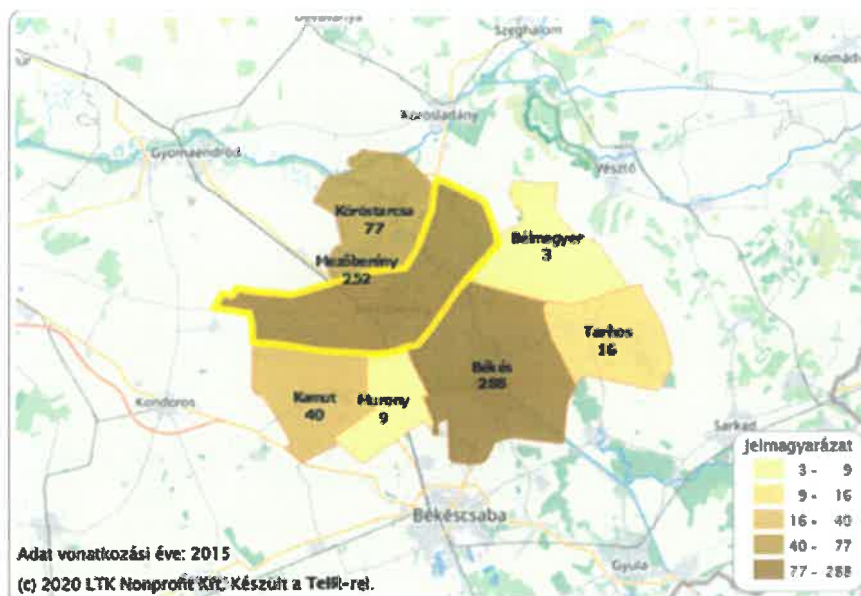
A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat feladatellátását a Gyvt., a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény, azok végrehajtási rendeletei, valamint az Emberi Erőforrások Minisztériuma által kiadott szakmai irányelvek, módszertani útmutatók, protokollok határozzák meg.

A jogszabályok a gyermekjóléti szolgálat feladataként elsősorban a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítését, a veszélyeztetettség megelőzését, illetve megszüntetését jelölik meg. Alapelvként az önkéntességet rögzítik, mely szerint valamennyi, a gyermek fejlődését biztosító ellátás igénybevétele alapvetően a szülők döntésén alapszik, és szülőt erre kötelezni csak törvényben meghatározott esetekben, hatósági intézkedés kezdeményezésével lehet.

A gyermekjóléti szolgálat feladatellátása rendkívül összetett, - összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel, illetve szolgálatokkal - szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez. A családok komplex segítségét célozza meg, ahol a különböző segítő foglalkozású szakemberek team munkában dolgoznak együtt. Szolgáltatásainkat az ügyfelek minden kötöttség nélkül az ügyfélfogadási idő figyelembe vételével vehetik igénybe. A segítő tevékenység sikere érdekében az ügyfelek önkéntes együttműködése szükséges.

18. ábra Gyermekjóléti szolgálat által gondozott kiskorúak száma (fő)

Forrás: TeIR – Térségi Szociális Adatok, Lechner Nonprofit Kft.

20. táblázat A gyermekjóléti szolgáltatás működésének adatai

Év	Ellátottak száma	Alapellátás keretében gondozott gyermekek száma	Védelemben vett gyermekek száma
2006	113	64	48
2010	115	65	34
2014	192	108	47
2019	431	330	58

Forrás: Humánsegítő Szolgálat adatai (itt a nevelésbe vett, ideiglenes nevelésbe vett, valamint az utógondozott gyermekek száma nem került külön bemutatásra, de az ellátottak számában szerepel)

A gyermekjóléti szolgálat által ellátott gyermekek száma jelentősen emelkedő tendenciát mutat. A 2014-ben ellátott gyermeklétszám 70%-os növekedést mutat, míg 2019-re több, mint megötszöröződött a 2006-os adatokhoz képest. A védelemben vett gyermekek száma is növekedést mutat, azonban esetükben nincs az előzőekben bemutatott mértékű emelkedés.

Jellemző, hogy az alapellátás kereteiben növekedett a gyermeklétszám, ami másodlagos prevenciók tevékenység formájában a szülők önkéntes együttműködésére épül.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat 2019. évben összesen 431 gyermekkel és annak 132 családjával állt segítő kapcsolatban. Korcsoportonkénti megoszlás tekintetében a legtöbb gondozott gyermek általános iskoláskorú, őket követik a 14-18 éves fiatalok és az óvodás korúak, míg legalacsonyabb számban a 0-2 éves korosztály jelenik meg a szociális segítő munkában. Az esetek többségében a gyermekek gondozása önkéntes együttműködésen alapuló alapellátás keretében folyik.

21. táblázat Szakmai tevékenységmutatók 2017-2019

Megnevezés	2017. év	2018. év	2019. év
	Szakmai tevékenységek száma (halmozott adat)	Szakmai tevékenységek száma (halmozott adat)	Szakmai tevékenységek száma (halmozott adat)
Információnyújtás	6312	5346	5326
Tanácsadás	3102	3217	3029
Segítő beszélgetés	2616	2978	2812
Családlátogatás	1066	1236	1326
Pszichológiai tanácsadás	378	393	332
Jogi tanácsadás	42	53	48
Konfliktuskezelés	203	225	285

IV.3. Bölcsőde

A gyermekek napközbeni ellátását a Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálat működtetésében lévő Városi Bölcsőde 56 férőhelyen biztosítja. Két gondozási egységben összesen négy csoportban történik a gyermekek nevelése, gondozása.

Szolgáltatási területe Mezőberényen kívül Bélmegyer, Kamut, Köröstarcsa, Murony településekre terjed ki, de a szülők részéről jellemzően csak Mezőberényből érkezik felvételre vonatkozó igény.

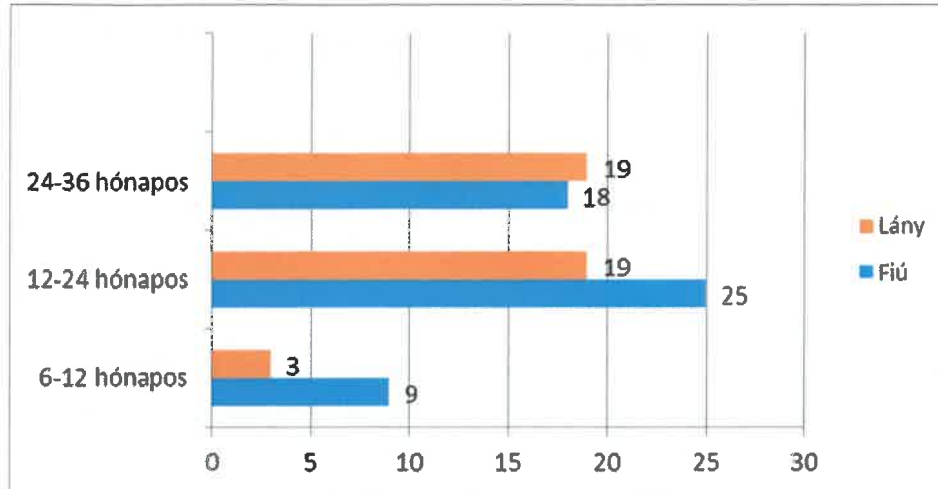
A bölcsőde a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését biztosító intézmény. Ha a gyermek a 3. évét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, a 4. évének betöltését követő augusztus 31-ig vagy külön jogszabályban meghatározott feltételek fennállása esetén 6 éves koráig nevelhető és gondozható a bölcsődében.

Az intézmény célja valamennyi gyermek számára az egészséges testi, lelki, szociális fejlődés biztosítása, barátságos, biztonságos, szeretetteljes légkörben, az életkornak megfelelő környezetben, valamint az aktivitás kibontakoztatása és a szocializáció segítése.

A Bölcsődébe beíratott gyermekek száma 2019-ben összesen 93 fő volt. A nemek közötti megoszlás szerint 52 fiú és 41 lány.

19. ábra Bölcsődébe beíratott gyermekek száma nem és életkor szerint

Forrás: Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálat

Az életkort tekintve az előző évtől eltérően a 12-24 hónapos gyermekek vannak többségben. Már a korábbi években is megfigyelhető volt az 1 éves, illetve az 1 év alatti gyermekek létszámának növekedése, mely 2019-ben több mint a duplájára emelkedett, ami a kisgyermekes anyukák munkavállalását lehetővé tevő intézkedések bevezetésének, a családtámogatási rendszer átalakításának tudható be.

A kisgyermekek életkorához kötődő gyakoribb megbetegedésekből adódó hiányzások következtében a bölcsőde kihasználtsága eltér attól függően, hogy a beíratott gyermekekre, vagy a jelenlévő gyermekek létszámára vonatkoztatjuk.

Az 56 férőhely betölthetőségét befolyásolja az is, hogy hány gyermek gondozható egy csoportban. A 15/1998. (IV.30.) NM rendelet 46. § (1) bekezdése szerint egy bölcsődei csoportban legfeljebb 12 gyermek nevelhető, gondozható, kivéve, ha a bölcsődei csoportban valamennyi gyermek betöltötte a második életévét, vagy sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermeket is nevelnek, gondoznak.

A bölcsőde kihasználtsági mutatója a beíratott gyermekek arányában 83%-os volt, míg a jelenlévő gyermekek száma alapján 60%-ra volt tehető. Ez az adat alacsonyabb a 2018. évhez viszonyítva, mely a 2 év alatti gyermekek számának folyamatos növekedésével is magyarázható. /beíratott gyermekek aránya 95%, jelenlévő gyermekek aránya 69%/

IV. 4. Helyettes szülői hálózat

A Család- és Gyermejjóléti Szolgálat koordinálásával működik a szolgáltatás Mezőberényben, mely a gyermekek átmeneti gondozását biztosítja. A szülő kérelmére vagy beleegyezésével, ideiglenes jelleggel, teljes körű ellátást biztosít, ha a szülő egészségügyi körülménye, életvezetési problémája, indokolt távolléte, vagy más akadályoztatása miatt a gyermek nevelését a családban megoldani nem tudja. 2019. évben egy helyettes szülői pár összesen 3 férőhelyet biztosított. A szolgáltatásra már hosszú évek óta nem jelentkezik igény.

V. A szolgáltatások működésének fejlesztésének lehetőségei, irányai, intézményi szintű feladatai, az együttműködési keretei

V.1. Szolgáltatások működésének fejlesztésének lehetőségei, irányai, intézményi szintű feladatai

A helyzetelemzés alapján megállapítható, hogy Mezőberény személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermekjóléti ellátórendszere jól kiépített, sokszereplős, többségében integrált szervezeti keretek között nyújt sokszínű, a lakossági szükségletekre reagáló szolgáltatást.

Az önkormányzat – az idők átmeneti elhelyezésének kivételével – teljesíti feladat-ellátási kötelezettségét. Önként vállalt feladatként felvállalta a tanyagondnoki szolgálat, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, a támogató szolgálat, az otthoni szakápolás működtetését, valamint az idők tartós bentlakásos elhelyezésének biztosítását.

A szociális szolgáltatások működtetésénél prioritásként megjelenik a meglévő szolgáltatások fenntarthatóságának, minőségi színvonalának megőrzése, azonban lehetőséget biztosít az ellátás feltételeinek javítására is.

A feladatellátásban az önkormányzat mellett hangsúlyos szerepet vállalnak az egyházak és civil szervezetek, színesítve és individualizálva a szolgáltatási palettát. Mezőberény helyi társadalmának integráltsági szintje a szolgáltatások nyújtásában emelkedett.

A koncepció felülvizsgálata során a helyi szociális környezet vizsgálata, valamint a beérkezett kitöltött kérdőívek alapján az alábbi SWOT- analízis került összeállításra.

20.ábra SWOT

ERŐSSÉGEK	GYENGESÉGEK
- jól kiépült, sokszereplős szociális ellátórendszer; - egymásra épülő, átjárható szolgáltatások, - a kötelező feladatokon túl is vállalt önkormányzati szociális ellátások; - erős civil szervezeti háttér; - a gyermekek nevelése-gondozása egyre színvonalasabb keretek között tud megvalósulni; - elhivatott szakemberek;	- összességében előregedő helyi társadalom; - növekedő adminisztrációs teher, - a szociális ellátásban dolgozók elismertségének, anyagi megbecsülésének alacsony volta; - szakemberek leterheltsége;

LEHETŐSÉGEK	VESZÉLYEK
- a Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálat integrált intézményként az egymásra épülő szolgáltatások között biztosított az átjárhatóság, így a szakemberek azonnal tudnak reagálni a felmerülő igényekre; - a civil szervezetekkel való együttműködés fokozható; - proaktív helyi szervezetek (folyamatos fejlesztések, pályázatok); - a szociális ellátásban dolgozók továbbképzése;	- egyre több a fiatalkorú várandós; - sok a 18 éven aluli munkanélküli, iskola elhagyó; - egyre több szociálisan rászoruló család; - erős függés a központi finanszírozástól; - megfelelő képzettséggel rendelkező helyi szakemberek hiánya; - kedvezőtlen demográfiai folyamatok; - a szociális ellátásban dolgozók kiégése; - a szociális szakma gyenge érdekérvényesítő ereje;

A 2015. évben felvázolt szociális szolgáltatások fejlesztési irányok, prioritások áttekintése mellett, az elkövetkezendő évek feladatai továbbra is:

1. Szociális és gyermekjóléti szolgáltatások működőképességének megőrzése
2. Együttműködési és koordináció erősítése
  - a. a különböző ágazatok, önkormányzati, piaci, civil szereplők közötti kapcsolat, kommunikáció és egyeztetés biztosítása, intézményesítése
  - b. a szociális szolgáltató intézményrendszer ágazatok közötti kapcsolatainak megerősítése, és folyamatos kommunikáció biztosítása
  - c. ágazati és intézményközi együttműködési eljárások kidolgozása, az együttműködések fokozott koordinációja
3. A szociális szolgáltatások fejlesztése
  - a. szociális szolgáltatások szükségletalapú fejlesztése, fenntartása
  - b. egészségfejlesztő, szemléletformáló életmódprogramok szervezése
  - c. a szolgáltatásokban dolgozó munkatársak képzése, továbbképzése
4. Helyi közösség fejlesztése
  - a. közösségi kezdeményezések támogatása és megerősítése, ezáltal a lakosság öngondoskodásának és (ön)érdekérvényesítésének megerősítése
  - b. lakóközösségi alapon szerveződő önkéntes programok működtetése.

A szociális szolgáltatások fejlesztési prioritásainak ütemezését a tervezési időszakban az alábbi időtáblában javasoljuk végrehajtani.

22. táblázat Prioritások ütemezése

Fejlesztési elképzelés	2021.		2022.				2023.	
	III. negyedév	IV. negyed év	I. negyedé v	II. negyedé v	III. negyedé v	I. negyed év	II. negyedé v	III. negyedé v
1) Együttműködés és koordináció erősítése								
a) A különböző ágazatok, önkormányzati, piaci, civil szereplők közötti kapcsolat, kommunikáció és egyeztetés biztosítása, intézményesítése	§	§	§	§	☺	v		
b) A szociális szolgáltató intézményrendszer ágazatok közötti kapcsolatainak megerősítése, és folyamatos kommunikáció biztosítása		§	§	§	§	☺	v	
c) Az ágazati, és intézményközi együttműködési eljárások kidolgozása, az együttműködések fokozott koordinációja	§	§	§	§	☺	v		
2) Szociális szolgáltatások fenntartása, fejlesztése								
a) Szociális szolgáltatások szükségletalapú fejlesztése, fenntartása	§	§	§	☺	☺	☺	☺	v
b) Egészségfejlesztő, szemléletformáló életmódprogramok szervezése	§	☺	v	§	☺	v	§	☺
c) A szolgáltatásokban dolgozó munkatársak képzése, továbbképzése	§	§	☺	☺	☺	☺	☺	v
3) Helyi közösség fejlesztése								
a) Közösségi kezdeményezések támogatása és megerősítése, ezáltal a lakosság öngondoskodásának és (ön)érdekérvényesítésének megerősítése.	§	§	§	☺	☺	☺	v	
b) Lakóközösségi alapon szerveződő önkéntes programok működtetése	§	§	§	§	☺	☺	☺	v
Jelmagyarázat:	§		☺		v			
	Előkészítés		Megvalósítás		Ellenőrzés			

V.2. Megvalósult fejlesztések, programok, pozitív irányok – együttműködés

A kitöltött kérdőívek alapján a szervezetek az alábbi fejlesztésekről, programokról, sikereikről számoltak be:

13. táblázat Helyi tevékenységek, pozitív irányok

Intézmény megnevelése	Tevékenység
„Fogjunk Össze” Közhasznú Egyesület – Földi Harmónia Ház	A „Fogjunk Össze” Közhasznú Egyesület minden év december első napjaiban rendezi meg a Fogyatékos Emberek Nemzetközi Napja alkalmából helyi programját, valamint 2016 nyarától a Szabadidős Napot a Madarász Lovas Tanyán. A rendezvényeken a társintézmények is részt vettek, valamint nyitott volt a város lakossága felé is. Ortopédiai szakrendeléshez biztosítanak helyszínt, valamint Snoezelen szobát alakítottak ki, mely szolgáltatások nyitottak a város és a környékbeli lakosság számára, valamint térítésmentesen vehető igénybe.
Magyar Vöröskereszt Mezőberényi Alapszervezete	Adományok gyűjtése, osztása havi rendszerességgel, a „Légy te is karácsonyi angyalka” program társszervezője, a Szegénység elleni küzdelem világnapja alkalmából, az Alapszervezet „Zsíros kenyér lila hagymával és egy pohár meleg tea” című rendezvényt szervez immár 9. alkalommal a rászorulóknak. Két alkalommal rajzpályázatot hirdettek az óvodás és általános iskoláskorú gyermekek részére „Te mit gondolsz a segítségnyújtásról” címmel.
Mezőberény Város Óvodai Intézménye	A Nefelejcs Óvodában 2018 januárjától valósul meg az EFOP-3.1.3-16 Társadalmi felzárkózási és integrációs köznevelési intézkedések támogatása projekt. Az Esélyteremtő óvoda projekt hátrányos helyzetű gyermekeken segít, ahol a hátrányos helyzetű gyermekek aránya meghaladja a 10 százalékot. A program elemei módszertani segítséget nyújtanak a hátrányos helyzetű gyermekek óvodai neveléséhez, és támogatják későbbi iskolai sikerességüket. Olyan országos intézményhálózatot hoznak létre, amelynek tagjai eredményes esélyteremtő nevelési eljárásokat alkalmaznak és vállalják, hogy azokat más óvodákkal megismertetik. Cél az óvodák esélyteremtő képességének növelése és a társadalmi helyzetből fakadó hátrányok kompenzálása.

II. Kerületi Evangélikus Egyház – Idősek Klubja	Gondoskodnak az immár hagyománnyá vált programok megtartásáról: Karácsony, Húsvét, Farsangi Ünnepek, Évforduló megünneplése (nov.14.), Anyák, Apák Napja, Idősek Napja, Nők Napja, Pál Napi Vacsora.
Mezőberényi Református Egyházközség – Mezőberényi Református Szeretetotthon	Gondoskodnak gyógytorna igénybevételének a lehetőségéről, képességfejlesztő szakkörök tartásáról, realizációs orientációs tréninget tartanak, és lehetővé teszik a hitélet gyakorlását.
Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálat – Alapszolgáltatási Központ	A 2018. évi Tanyafejlesztési Program 1. (TP-1-2018) – a tanyák, valamint a tanyás térség megőrzését és fejlesztését célzó települési és térségi fejlesztések támogatására kiírt pályázaton Mezőberény Város Önkormányzata „A mezőberényi tanyagondnoki szolgálat fejlesztése” elnevezésű projekttel 1.958.186 Ft-os támogatást nyert. A támogatási összegből várhatóan a 2020-as évben megvásárlásra kerülő eszközök a következők: elektromos betegemelő, emelő háló, hordozható nyomtató, notebook, notebook táska, rendezvénysátor, hótakarító / fűnyírógép. 2017-2018. években részt vállaltak az Idősügyi Infokommunikációs Modellprogram megvalósításában, melynek keretein belül a Segítő Kezek Alapítvány munkatársai rendszeres látogatják azon időseket, akik a program részeként laptopot kaptak. Elsődleges célja a programnak a szabadidő tartalommal való megtöltése, a távolélő családtagokkal való kapcsolattartás segítése, a magány oldása, melyhez az internet világának megismertetésével, a laptop használatának megtanításával járulnak hozzá. Mezőberényben 12 személy számára van lehetőség a program másik felében részt venni. Az életfunkciókat figyelemmel kísérő „okosórához” hasonló készülék követi nyomon az ellátott állapotát, és ad jelzést az ügyeletes segítő felé. Sajnálatos módon az ígért időponthoz képest nagy csúszással kerültek a készülékek kihelyezésre. 2018-2019. évben az EFOP-1.5.3-16-2017-00097 azonosító számú Humán szolgáltatások fejlesztése térségi szemléletben – kedvezményezett térségek (Településeinkért) című pályázat keretein belül pályázati programok megvalósítása során előadásokon vehettek részt az érdeklődők. Az előadások nyitottak voltak a város idős lakosai számára is. A témakör az időskorral kapcsolatos egészségi, mentális és szociális állapotban bekövetkező változásokat ölelte fel, így volt egészséges táplálkozással, mozgással, betegségekkel, alternatív terápiákkal, szociális ellátásokkal stb. kapcsolatos előadás. Kétheti rendszerességgel gyógytornász jár s Klubba, ezen alkalmakkor játékos formában, életkornak megfelelően tornáznak az idősek. Az év folyamán több alkalommal látogatták meg az intézményt a Mécses Egyesület „fiataljai”, akik kreatív

---

foglalkozásokkal, műsorokkal kedveskedtek.

2020 tavaszától hetente két alkalommal részesülnek a klubtagok a Magyar Élelmiszerbank adományaiból. Az adomány mennyiségétől függően kerül az asztalra gyümölcs, édesség, péksütemény, illetve (többlet esetén) haza is lehet vinni az adományból.

**Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálat –
Idősek Otthona**

A szakápolás elvégzésére is jogosultak az otthonok.

Hagyományos programok, ellátások szervezése:

- kerti parti évente két alkalommal,
- Szegedi-Varga család zenés Istentisztelete 2012 óta,
- Mezőberényi Zeneiskola Anyák napi műsora 2010 óta,
- Városi Idősek Napja a Művelődési Házban,
- Gyógytornász heti rendszerességgel 4 órában foglalkoztatja az időseket,
- térítése ellenében lehetőséget biztosítanak fodrász és pedikűrös szolgáltatási igénybevételére a helyszínen.

Új programok szervezése:

- Mécses Egyesület Idősek napi műsora 2019.
- Mezőberényi Népdalkör idősek Napi köszöntő és Karácsonyi műsora 2017.
- Mécses Egyesület kézműves foglalkozása 2017.
- Mezőberényi Cigány Nemzetiségi Önkormányzat Anyák Napi köszöntő műsora 2017 óta
- Földi Harmónia Ház – Máté Norbert harmonika előadása 2017 óta

**Város Humánsegítő és Szociális Szolgálat –
Család-és Gyermekjóléti Szolgálat**

2017 óta az Élelmiszerbank Egyesülettel minden nap élelmiszermentést végeznek a mezőberényi Tesco áruházból, ennek keretében zöldséget, gyümölcsöt és pékárut, valamint vegyes termékeket tudnak adományozni az arra rászorultak számára.

Minden évben a Szolgálat biztosítja a rászoruló gyermekek szünidei étkeztetését a Közétkeztetési Központtal közösen.

2017-ben:

- az EFOP.1.5.3.-16-2017-00097 azonosítójú „Humánszolgáltatások fejlesztése térségi szemléletben” elnevezésű pályázat keretében alkotó, művész tábor bonyolítottak le, ahol 30 gyermek hasznos szabadidő eltöltését támogathatták;
- ugyancsak a fent említett pályázati támogatásnak köszönhetően a szünidei étkezéshez kapcsolódóan szerveztek a halmozott hátrányokkal küzdő gyermekeknek 5 napos napközis tábor;

-
- a szünidei gyermekétkeztetéshez kapcsolódóan a családsegítők a résztvevő gyermekekkel kézműves foglalkozás keretein belül foglalkoztak;
  - a családsegítők mentori feladatokat láttak el, összességében a program végére 300 egyéni fejlesztési terv készült el, melynek megvalósítását mentori feladatok keretében végzik;
  - a Pro Novum Innovációs Egyesület számos programja jelent meg a Szolgáltatnál 2017-ben, köztük a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeknek szervezett 5 napos napközi tábora, mely keretében a leghátrányosabb gyermekeknek teremtett lehetőséget az önfeledt kapcsolódásra, kirándulásra;

A Szolgálat a Spektrum Alapítvány és Mezőberény Város Önkormányzat támogatásával évről évre megszervezi nyári napközis táborát.

A Védőháló a családokért – EFOP-1.2.1-15 elnevezésű projekt célja a család, a családi kohézió egységének erősítése, ennek érdekében olyan tanácsadásokat, kiscsoportos és nagycsoportos foglalkoztatásokat, workshopokat, rendezvényeket valósított meg, amelyek a családalapítás előtt álló fiatal családok családi életre való felkészítését, a gyermekneveléssel kapcsolatos korszerű ismeretek megszerzését, valamint a sajátos, vagy nehéz élethelyzetben élő családok helyzetének javítását támogatják.

Az EFOP-1.3.5-16-2016-0027 Innovációval a közösségekért elnevezésű program célja a közösségek hatékonyságnövelése, mely ugyancsak a Család-, és Gyermekjóléti Szolgálattal közösen valósítja meg programjai nagy részét.

2019-ben a „Humán szolgáltatások fejlesztése térségi szemléletben” elnevezésű, EFOP 1.5.3.-16-2017-00097. számú pályázati program keretében került megszervezésre 3 alkalommal nyári tábor a településen élő gyermekek részére, valamint ezen felül 4 alkalommal a szünidei étkeztetéshez kapcsolódó táborok, szintén ennek a programnak a keretében a családsegítők mentorként segítik a halmozottan hátrányos helyzetű álláskeresőket elhelyezkedését.

Húsvéthoz, anyák napjához, gyermeknaphoz kötődő, Mikulás ünnepség, valamint Halloween parti került megrendezésre.

Folyamatosan részt vesznek a Szociális Gyermekvédelmi Főigazgatóság tartós étel-miszer-csomag osztásában, melynek keretében a 3 éven aluli gyermeket nevelő családok, a 6-14 év közötti iskoláskorú gyermeket

---

nevelő szülők jogosultak jó minőségű alapvető élelmiszerekre.

Minden évben részt vesznek a „Légy te is karácsonyi angyalka” elnevezésű városi programon, ahol a gondozásban levő gyermekek számára juttatják el az adományozás során összegyűlt ajándékokat.

A szakmai jelzőrendszeri tagok részére évente 6 alkalommal tartanak szakmai kerekasztal megbeszélést, évente egyszer éves jelzőrendszeri tanácskozást.

**Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálat –
Városi Bölcsőde**

Hagyományos rendezvények:

- Farsangi mulatság;
- nyílt napok;
- gyermeknap;
- nyári mulatság;
- Karácsonyi ünnepség;
- Szülőcsoportos megbeszélés;
- Játzócsoporthoz;
- Ringató foglalkozás.

Új programok:

- Hangszersimogató;
- Bábszínház.

**Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálat –
Védőnői Szolgálat**

2018-tól rendszeresen megszervezik a Babaváró – szülésre felkészítő tanfolyamokat.

Szintén rendszeresen megszervezésre kerül a Baba-mama klub, ami általában tavasztól őszig 1-2 alkalmat jelent.

A fenti alkalmakra számos vendéget hívnak, az éppen aktuális témának megfelelően, pl. rendszeres vendégük Dr. Sziráczi Magdolna gyermekorvos, Dr. Szombati Éva gyermekorvos, Lészko Kurucz Erika testnevelő – kismama tornát tart, a Család és Gyermekegészségügyi Szolgálat tagjai tájékoztatást nyújtanak a családtámogatási ellátások igénybevételéről, a Dévény tornával foglalkozó, Békésről érkező Bajiné Bagó Márta mozgásfejlődésről, gyógytestnevelésről tart előadást, Korom Andrea pszichológus, a Pedagógiai Szakszolgálatról Farkas Gabriella, valamint Gutti Ambrus, aki elsősegélynyújtásról tart gyakorlati előadást.

2018-ban rendezték meg első alkalommal az „Anyatejes táplálás világnapja” alkalmából a családi napot, ahol szakmai programok, kiállítások és a Mosolygó Központi Óvoda munkatársainak jóvoltából öko-játsszóház várta az érdeklődőket. Hevesi Imre szolgáltatta a zenés műsort a gyerekeknek. Rajzpályázattal

---

igyekeztek színesíteni a programot, amit a város óvodáiban hirdettek meg.

2019. évben 2. alkalommal is megrendezték az „Anyatejes táplálás világnapja” rendezvényt, melyet a Nagycsaládosok Egyesülete által szervezett Kacagó Liget elnevezésű rendezvényhez kapcsolódva, több szervezettel összefogva tudtak megvalósítani. Az összefogásnak köszönhetően igen nagyszabásúra sikerült rendezvényen fotókiállítást szerveztek a 2018-2019-ben született gyermekek fotóiból, illetve szakmai előadásokat szerveztek az érdeklődők számára.

A fenti programok megvalósításához az EFOP.1.5.3.-16-2017-00097 azonosítószámú „Humánszolgáltatások fejlesztése térségi szemléletben” elnevezésű pályázat nyújtott segítséget. A pályázat jóvoltából, illetve az intézmény finanszírozásával több új képzésben vettek részt a védőnők a 2018-2019-es évben: pl. Családi életre nevelés és „Ciklus-show” képzés, baba és csecsemő masszázis oktató, természetgyógyász, családvédelmi szolgálat feladataira felkészítő tanfolyam.

2019-ben minden védőnő megszerezte a méhnyakrák szűrés elvégzéséhez szükséges képzettséget.

A saját rendezvényeken túl – meghívásra – rendszeresen részt vesznek a városi óvodák által szervezett programokon is. 2017-ben a Mosolygó Óvodában a szülőknek és gyerekeknek szervezett programon gyógynövények felhasználásáról tartottak bemutatót, kóstolót, majd 2019-ben szintén a gyógynövényekről, azok felhasználásáról tarthattak előadást az óvónők részére egy közös szakmai napon.

Az iskolákkal is rendszeres az együttműködés, részt vesznek a sportnapokon, egészségnapokon, a gimnázium pályaorientációs napjain, illetve tanórák keretében különböző témakörökben tartanak foglalkozást a gyermekeknek (pl. dohányzás, egészséges táplálkozás, elsősegély nyújtás, szexuális felvilágosítás...stb.).

VI.ÖSSZEGZÉS – ZÁRÓ GONDOLATOK

A szociális szolgáltatástervezési koncepció célja és feladata nem csak az, hogy hozzájáruljon a helyi szociális értékek számbavételéhez és hatásos helyi szociálpolitika kialakításához, hanem, hogy információt nyújtson más helyi fejlesztések, koncepciók, tervek kidolgozásához és megvalósításához, a szociális szükségletek minél megfelelőbb biztosításához, egy megbízható működési háttér kialakításához.

Teljes mértékben egyetértve a 2011-2020. időszakra készült Nemzeti Szociálpolitikai Koncepció munkaanyagában³ leírtakkal a helyi szociálpolitika akkor sikeres és akkor „jó az irány”, ha általa a helyi közösségek erőforrásai, kezdeményezőkézsége nem kerül kiszorításra, hanem azokra építve segíti a helyi szociális és ezzel párhuzamosan a társadalmi kohézió erősödését.

---

³ Nemzeti Szociálpolitikai Koncepció 2011-2020. Munkaanyag
https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwjW0oya2e3rAhXJTM AKHddFCHYQFjAAegQIBRAB&url=http%3A%2F%2Fszocialisklaszter.hu%2Fadat%2Fdokumentumtar%2Fhu16_nszk_2011_10.pdf&usg=AOvVaw28BFNfTmjbyLw4z5hN0HgX Letöltve: 2020.09.16-án.